

THE FIRST TEACHERS

‘If my work, the University work in particular, resulted to be fruitful, it could be explained not only by my dedication, but also by the fact that I was lucky to have such capable associates with the stongest spirit and unified by the equally strong will.’

Ivane Javakhishvili

By the time of the opening, by the beginning of the first semester of 1918, Tbilisi University commenced its activities with the following staff: : Honoured Professor, Doctor of Chemistry Petre Melikishvili; Master of Georgian Literature of Petersburg University Ivane Javakhishvili; Master of Georgian Literature of Petersburg University Ioseb Kipshidze; Petersburg Technological Institute and Geodesy and Astronomy Military Engineering Academy Professor Andria Benashvili (he was to assume delivering lectures after the opening of the Faculty of Mathematics); Professor Korneli Kekelidze; Doctor of Philosophy, Professor Dimitri Uznadze; Doctor of Philosophy, Professor Pilipe Gogichaishvili; Master of Higher Mathematics, Moscow University Privatdocent, Deputy Professor Andria Razmadze (was to assume teaching from the autumn semester); Deputy Professor, Master of History, Privatdocent of Petersburg University Simon Avaliani (it was expected that he was to deliver lectures in World

History and the History of Land Ownership in Georgia but, for his failure to arrive in Tbilisi, the course was not delivered); Petersburg University Philosophy Master, Deputy Professor Shalva Nutsubidze; Master of linguistics of Kharkov University, Deputy Professor Giorgi Akhvledciani; Master of Georgian Philology of Petersburg University, Deputy Professor Akaki Shanidze; Scientific Supervisor Ekvtime Takaisvili; Scientific Sepervisor Iustine Abuladze; Lecturer Elisabed Orbeliani; Lecturer Arthur Leist (failed to arrive to deliver the expected lectures in German Language); Lecturer Ilia Kipshidze; Lecturer Wanda Ghambashidze.

The majority of the University professors and teachers later became outstanding scientists, and the establishment and development of various scientific schools in Georgia is connected with their names.

პირველი პედაგოგები

„თუ ჩემს მოღვაწეობას, განსაკუთრებით საუნივერსიტეტო მოღვაწეობას საქართველოში, მართლაც ნაყოფიერი შედეგი მოჰყვა, ეს აიხსნება მარტო ჩემი მუშაობით კი არა, არამედ იმითაც, რომ მე ბედნიერი ვიყავი, რომ გვერდს მიმშვენებდნენ საუკეთესო მუშაკები, საუკეთესო სულისკვეთებით გამსჭვალული, ერთი ნებისყოფით შეკავშირებული ადამიანები.“

ივ. ჯავახიშვილი

თბილისის უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები: (სხედან) მიხეილ კონიაშვილი, გრიგოლ ნათაძე, ივანე ჯავახიშვილი, მიხეილ ზანდუკელი, ალექსანდრე დიდებულიძე, მიხეილ თაქთაქიშვილი: (დგანან) ნიკო მგელაძე, სერგო გორგაძე, იასონ მოსეშვილი, ანდრია ბენაშვილი, ვასილ კაკაბაძე, ნიკო ჩიგოგიძე, სოლომონ ქურდიანი, გიორგი ახვლედიანი, გიორგი კონიაშვილი, კორნელი კეკელიძე, ევგენი ჭოღოშვილი.

Tbilisi University professors: (sitting) Mikheil Koniashevili, Grigol Natadze, Ivane Javakhishvili, Mikheil Zandukeli, Aleksandre Didebulidze, Mikheil Taktakishvili. (standing) Niko Mgeladze, Sergo Gorgadze, Iason Moseshvili, Andria Benashvili, Vasil Kakabadze, Niko Chigogidze, Solomon Kurdiani, Giorgi Akhvlediani, Giorgi Koniashevili, Korneli Kekelidze, Evgeni Choghoshvili.

იუსტინე აბულაძემ (1874-1962) 1900 წელს დაამთავრა პეტერბურგის უნივერსიტეტის აღმოსავლური ენების ფაკულტეტი ქართულ-სომხურ-სპარსული განხრით. საქართველოში დაბრუნებისთანავე შეუდგა პედაგოგიურ და სამეცნიერო მოღვაწეობას. ასწავლიდა ქართულ ენასა და ლიტერატურას თბილისის ქართულ გიმნაზიაში, კომერციულ და სხვა სასწავლებლებში. სისტემატურად კითხულობდა მოხსენებებს საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების, აგრეთვე ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების სხდომებზე. იყო ამ ორივე საზოგადოების წევრი და საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების მუზეუმის გამგე.

იუსტინე აბულაძე

1902 წელს იუსტინე აბულაძემ შუა აზიაში (ტაშკენტი, ბუხარა, სამარყანდი) იმოგზაურა იქ მცხოვრებ ხალხთა ენისა და ეთნოგრაფიის შესასწავლად. 1903 წელს კი ვენის, ბერლინისა და პარიზის ბიბლიოთეკებსა და მუზეუმებში დაცული აღმოსავლური სამეცნიერო ლიტერატურა და ტექსტები შეისწავლა.

1906 წელს რუსული ჟანდარმერიის მიერ ქართული გიმნაზიის დარბევისა და მისი დირექტორის შიო ჩიტაძის მკვლელობის დროს იუსტინე აბულაძეც მიძიმედ დაიჭრა.

ი. აბულაძე 1917 წელს, თბილისის უნივერსიტეტის გახსნამდე, შეუერთდა პროფესორთა საბჭოს პირველ შემადგენლობას. სხვადასხვა დროს იგი სპარსული ენისა და ლიტერატურის ისტორიის კურსებს კითხულობდა სიბრძნისმეტყველების, აღმოსავლეთმცოდნეობის, ფილოლოგიისა და ისტორიის ფაკულტეტებზე. 1927 წელს

ი. აბულაძე დოცენტის თანამდებობაზე აირჩიეს, 1932 წელს კი პროფესორის წოდება მიანიჭეს.

ი. აბულაძე იკვლევდა ქართული ენის, საქართველოს ისტორიის, ქართული ლიტერატურის ისტორიის, ქართულ-სპარსული ლიტერატურული ურთიერთობის საკითხებს. დიდი ღვაწლი მიუძღვის ლექსიკოლოგიის განვითარების საქმეში. „ვეფხისტყაოსნის“, აგრეთვე „ვისრამიანისა“ და „შაჰ-ნამეს“ ქართული ვერსიების ლექსიკონების გარდა, შედგენილი აქვს არაბულ-სპარსული ტერმინებისა და რუსულ-ქართული ლექსიკონები. იუსტინე აბულაძე აღიარებული იყო „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის, მისი ხელნაწერებისა და ლექსიკის საუკეთესო მცოდნედ. მან ორჯერ გამოსცა რუსთაველის პოემა და თითოეულ გამოცემას წაუძღვარა გამოკვლევა, დაურთო ლექსიკონი და შენიშვნები.

იუსტინე აბულაძე ქართული აღმოსავლეთმცოდნეობის ცნობილი სკოლის ერთ-ერთი თვალსაჩინო ფუძემდებელია. იგი 1962 წელს გარდაიცვალა. დაკრძალულია დიდუბის საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

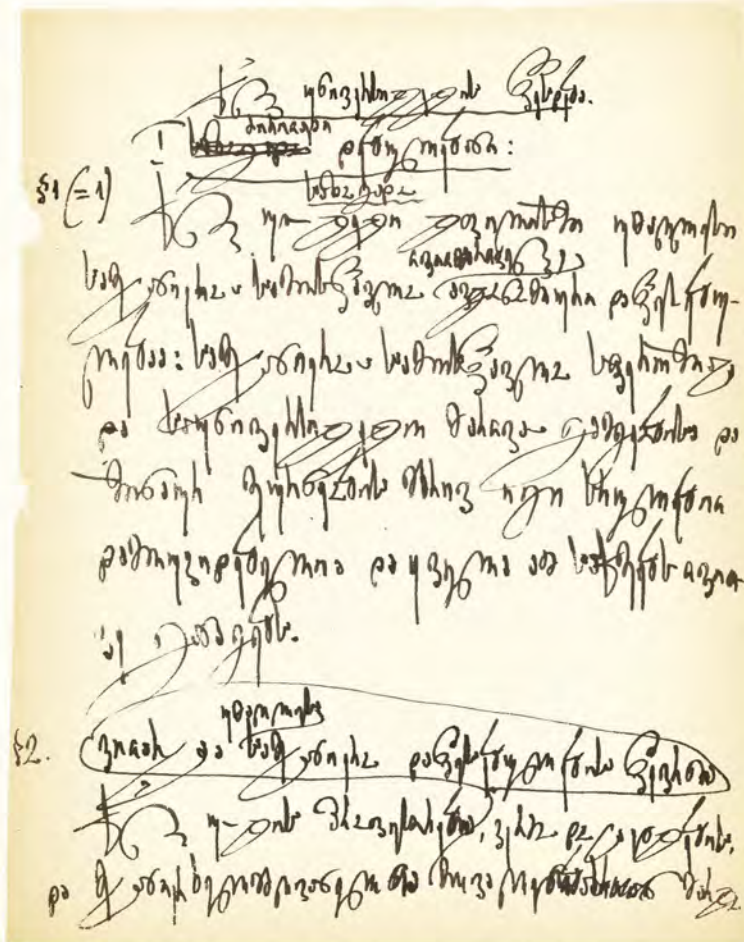
Iustine Abuladze (1874-1962) graduated from Petersburg University, Faculty of Eastern Studies, specializing in the field of Georgian – Armenian – Persian. He taught Georgian Literature in the Georgian Gymnasium in Tbilisi, often delivered lectures in commercial and other schools. He frequently made speeches at the meetings of the ‘Georgian Historical-Ethnographic Society’ and ‘The Society for the Spread of Literacy among Georgians.’ He was a member to both societies and a supervisor of the museum belonging to the ‘Historical-Ethnographic Society’.

In 1902, Iustine Abuladze travelled to Central Asia (visiting Tashkent, Bukhara and Samarkand) to study the languages and Ethnography of the local peoples. In 1903, he explored the Eastern scientific Literature and texts kept in the museums of Vienna, Berlin and Paris.

Before the opening of Tbilisi University, Iustine Abuladze joined the first staff of Professors’ Board. He read courses of the Persian Language and Literature at different times at the faculties of Philosophy, Eastern Studies and History. In 1927, Iustine Abuladze was elected docent and in 1932 he was granted the Professor’s title.

Iustine Abuladze studied the issues of the Georgian Literature, History and Georgian-Persian relations. He made enormous efforts for the development of Lexicology. Apart from the dictionaries for Georgian versions of ‘The Knight in the Panther’s Skin’, ‘Visramiani’ and ‘Shahname’, he compiled a dictionary of Arabic-Persian terms and a Russian-Georgian dictionary. Iustine Abuladze was recognized as the best expert of the text, its manuscripts and the lexis of ‘The Knight in the Panther’s Skin’. He Published Rustaveli’s poem twice, prepared introductions for each publication and appended them with glossaries and notes.

Iustine Abuladze is one of the brilliant founders of the Georgian school of Eastern Studies. He died in 1962 and is buried in Didube Pantheon for Public Figures.

უნივერსიტეტის წესდების თავფურცელი (ივანე ჯავახიშვილის ხელნაწერი)

The title page of the University statute (Ivane Javakhishvili’s manuscript)

გიორგი ახვლედიანი

გიორგი ახვლედიანი (1887-1973) ხარკოვის უნივერსიტეტის ისტორიულ-ფილოლოგიური ფაკულტეტი დამთავრა და საპროფესოროდ მოსამზადებლად იქვე, შედარებითი ინდოევროპული ენათმეცნიერების კათედრაზე დარჩა. 1918 წლის 5 თებერვლიდან კი უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭოს წევრი გახდა.

გიორგი ახვლედიანი მრავალმხრივი მკვლევარი იყო და ლინგვისტური მეცნიერების რამდენიმე დარგში უხდებოდა მოღვაწეობა. იგი სხვადასხვა დროს კითხულობდა ენათმეცნიერების შესავლის, ზოგადი ენათმეცნიერების, ლინგვისტურ მოძღვრებათა ისტორიის, ზოგადი ფონეტიკის, ექსპერიმენტული ფონეტიკის, სანსკრიტის, ბერძნული ენის, რუსული ენის ისტორიის, დიალექტოლოგიის, ინდოევროპულ ენათა შედარებითი გრამატიკის, დასავლეთ ევროპის ლიტერატურის ისტორიის, ლოგოპედიის სალექციო კურსებს.

1923 წელს, გ. ახვლედიანის ინიციატივით, დაფუძნდა „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოება“. 1932 წლიდან გ. ახვლედიანი ექსპერიმენტული ფონეტიკის საერთაშორისო საზოგადოების წევრი, 1940 წლიდან კი ამერიკის ლინგვისტური საზოგადოების წევრი იყო. 1939 წელს საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად აირჩიეს.

გიორგი ახვლედიანი, სხვა მეცნიერებთან ერთად, დააფუძნა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია 1941 წელს.

გ. ახვლედიანი უპირველესად ფონეტიკოსი იყო. მან პირველმა წაიკითხა ფონეტიკის საუნივერსიტეტო კურსი, დააარსა

ფონეტიკის ლაბორატორიები, შექმნა შრომები და სისტემატური სახელმძღვანელო ფონეტიკაში, რომელიც ამ დარგში ერთ-ერთ საუკეთესო ნაშრომად არის აღიარებულია.

გიორგი ახვლედიანის სახელთან არის დაკავშირებული რთული ფონეტიკური სისტემის მქონე აფხაზური ენის ბგერათა კვლევა და კლასიფიკაცია, აგრეთვე ოსური ენის ფონეტიკის, დიალექტოლოგიისა და ტექსოლოგიის შესწავლა. მისი რედაქტორობით გამოიცა ოსური ენის გრამატიკის ორტომეული.

გიორგი ახვლედიანი ფასდაუდებელი ამაგი დასდო ქართული მეცნიერული ტერმინოლოგიის დამუშავებას. მისი მონაწილეობით დადგინდა მრავალი დარგის — ლიტერატურის, ენათმეცნიერების, ფიზიკა-მათემატიკისა და ტექნიკური ტერმინები.

გიორგი ახვლედიანი 1973 წელს გარდაიცვალა. დაკრძალულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პანთეონში.

Giorgi Akhvlediani (1887-1973) graduated from the Faculty of History and Philology of Kharkov University and stayed in the University at the department of Comparative Indo-European Linguistics to prepare for professorship. He became a member of Professors' Board of Tbilisi University on February 1918.

Giorgi Akhvlediani was a many-sided scientist and led activities in several fields of Linguistic Sciences. At different times he read courses in: Introduction to Linguistics, General Linguistics, History of Linguistic Sciences, General Phonetics, Experimental Phonetics, Sanscrit, Greek, History of the Russian Language, Dialectology, Comparative Grammar of Indo-European Languages, History of West European Literature and Logopedics.

GIORGI AKHVLEDIANI

On the initiative of Giorgi Akhvlediani, the 'Georgian Scientific Society' was formed in 1923. From 1932, G. Akhvlediani became a member of the International Society of Experimental Phonetics and in 1940 a member of the American Society of Linguistics. In 1939, he was elected correspondent member of the Soviet Academy of Sciences. Giorgi Akhvlediani, along with the other scientists, co-founded the Georgian Academy of Sciences in 1941.

Primarily G. Akhvlediani was a Phonetician. He was the first to read the University Course of Phonetics, founded phonetic laboratories, created theses and Systemized the manual, which is considered to be the best work in the field of Phonetics.

Studies and classification of the vowels of Abkhazian language having a complicated phonetic system, as well as the studies of Phonetics, Dialectology and Textology of the Ossetian Language are connected with his name. Under his editorship a grammar of Ossetian language was published in two volumes. G. Akhvlediani contributed greatly to the elaboration of Georgian scientific terms. His participation made it possible to set the terms of a major part of fields: Literature, Linguistics, Physics and Mathematics as well as technical terms.

Giorgi Akhvlediani died in 1973. He is buried in Tbilisi University Pantheon.

University Rectors

In 1989 Tbilisi State University was named after its founder Ivane Javakhishvili

Petre Melikishvili	1918 – 1919
Ivane Javakhishvili	1919 – 1926
Tedo Ghlonti	1926 – 1928
Malakia Toroshelidze	1928 – 1930
Ivane Vashakmadze	1930 – 1931
Aleksandre Erkomaishvili	1931 – 1932
Levan Aghniashvili	1933 – 1935
Karlo Oragvelidze	1935 – 1937
Giorgi Kiknadze	1937 – 1938
Davit Kipshidze	1938 – 1942
Aleksandre Janelidze	1942 – 1945
Nikiloz Ketskhoveli	1945 – 1953
Ilia Vekua	1953 – 1953
Ermile Burchuladze	1953 – 1954
Viktor Kupradze	1954 – 1958
Giorgi Dzotsenidze	1958 – 1959
Evgeni Kharadze	1959 – 1966
Ilia Vekua	1966 – 1972
Davit Chkhikvishvili	1972 – 1980
Vazha Okudzhava	1980 – 1985
Nodar Amaglobeli	1985 – 1991
Tamaz Gamkrelidze	1991 – 1991
Otar Japaridze	1991 – 1991
Roin Metreveli	1991 – 2004
Rusudan Lortkipanidze	2004 – 2006
Giorgi Khubua	2006 – 2010
Nugzar Surguladze	2010
Aleksandre Kvitashvili	- 2010 - up to now

ფილიპე გოგიჩაიშვილი დაიბადა 1872 წელს ლანჩხუთში. ოზურგეთის სასულიერო სასწავლებელსა და თბილისის სასულიერო სემინარიაში სწავლის შემდგომ გერმანიაში გაემგზავრა. 1901 წ. დაამთავრა ლაიფციგის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტის ეკონომიკური განყოფილება, დაიცვა დისერტაცია და ფილოსოფიის დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი მოიპოვა. იმავე წელს გერმანიაში ცალკე წიგნად გამოიცა მისი სადისერტაციო ნაშრომი, რომელიც საქართველოში ოჯახურ მრეწველობას შეეხებოდა. სამშობლოში დაბრუნების შემდგომ აქტიური საზოგადოებრივ-პუბლიცისტური და სამეცნიერო მოღვაწეობა დაიწყო.

ფილიპე გოგიჩაიშვილი, როგორც ივანე ჯავახიშვილის ერთ-ერთი თანამებრძოლი, 1917 წლიდან აქტიურად ჩაერთო თბილისში უნივერსიტეტის დაარსებისა და ორგანიზების საქმეში. მას თავიდან მინდობილი ჰქონდა ფინანსური საკითხი, მომავალი უნივერსიტეტის ხარჯთაღრიცხვის შედგენა და სასწავლებლის მთელი ფინანსური მეურნეობის ხელმძღვანელობა. ამის პარალელურად ფილიპე გოგიჩაიშვილი კითხულობდა პოლიტიკური ეკონომიის, ეკონომიკურ მოძღვრებათა ისტორიის, ფინანსური მეცნიერების, ზოგადი და სპეციალური სტატისტიკის, ტრანსპორტის ეკონომიკის სალექციო კურსებს. მისი ორგანიზატორობით შეიქმნა უნივერსიტეტში პოლიტიკური ეკონომიისა და სტატისტიკის კათედრები.

ფილიპე გოგიჩაიშვილი იყო გამოჩენილი პუბლიცისტი და მთარგმნელი. მან ჟურნალისტური მოღვაწეობა 1892 წლიდან ილია ჭავჭავაძის გაზეთ „ივერიაში“ გამოქვეყნებული წერილებით დაიწყო. 1905-1906 წლებში თავად რედაქტორობდა ამავე გაზეთს. მის სტატიებში გაანალიზებულია როგორც საქართველოს, ასევე კავკასიის რაიონების სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები.

ფილიპე გოგიჩაიშვილი 1950 წელს გარდაიცვალა. დაკრძალულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პანთეონში.

ფილიპე გოგიჩაიშვილი მეუღლესთან -
ელენე ცხვედაძესთან ერთად

Pilipe Gogichaishvili with his wife Elene Tskhvedadze

Pilipe Gogichaishvili was born in 1872 in Lanchkhuti. After finishing Ozurgeti Theological school and Tbilisi Theological Seminary, he left for Germany. In 1901, he graduated from Leipzig University Economics Department at the Faculty of Philosophy. After defending the dissertation, he acquired a scientific degree of Doctor of Philosophy. The same year his dissertation thesis, which addressed the family business in Georgia, was published as a separate book in Germany. On his return to Georgia, he took up active Public and scientific activities.

PILIPE GOGICHAISHVILI

Since 1917, as one of the associates of Ivane Javakhishvili, Pilipe Gogichaishvili actively participated in organizational process connected with the foundation of Tbilisi University. He was put in charge of financial issues, which implied drafting the cost accounting for the future University and full supervision over the financial management of the facilities. At the same time Pilipe Gogichaishvili led courses in Political Economy, History of Economic Sciences, Financial Sciences, General and Special Statistics and Transport Economics. The university departments of Political Economy and Statistics were formed under his leadership.

Pilipe Gogichaishvili was an outstanding publicist and translator. He began journalistic activities in 1892, publishing articles in the newspaper 'Iveria' headed by Ilia Chavchavadze. Between 1905 and 1906, he acted as the 'Iveria' editor. His articles dwell upon the socio-economic problems of Georgia and Caucasus, in general. P. Gogichaishvili died in 1950 and is buried in Tbilisi University Pantheon.

ი. გ. გოგიჩაიშვილი
1900

ექვთიმე თაყაიშვილი სოფელ ლეხოურში (ოზურგეთის მაზრა) 1863 წელს დაიბადა. სწავლობდა ოზურგეთისა და ფოთის სამაზრო სასწავლებლებში. 1883 წელს, ქუთაისის გიმნაზიის ვერცხლის მედლით დამთავრების შემდგომ, პეტერბურგის უნივერსიტეტის ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტზე ჩაირიცხა, რომელიც 1887 წელს დაასრულა. ამავე წლიდან იგი თბილისის სათავადაზნაურო სკოლაში მიიწვიეს ისტორიის, გეოგრაფიის, ლათინური და ბერძნული ენების მასწავლებლად. სკოლა მოგვიანებით ქართულ სათავადაზნაურო გიმნაზიად გადაკეთდა და დირექტორად ექვთიმე თაყაიშვილი დაინიშნა (1894-1904წწ).

ე.თაყაიშვილი ახალგაზრდობიდანვე აქტიურ საზოგადოებრივ და სამეცნიერო მოღვაწეობას ეწეოდა. 1888 წელს იგი აირჩიეს „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების“, ხოლო 1889 წელს კი — საეკლესიო

მუზეუმის კომიტეტის წევრად. წარმატებული არქეოლოგიური საქმიანობისთვის 1901 წლიდან მოსკოვის არქეოლოგიური საზოგადოების წევრ-კორესპონდენტი გახდა. იმავე წელს ე. თაყაიშვილი რუსული გეოგრაფიული საზოგადოების კავკასიის განყოფილების წამდვილ წევრად აირჩიეს. 1905-1918 წლებში იგი მოსკოვის არქეოლოგიური საზოგადოების კავკასიის განყოფილების მდივანი იყო.

1907 წელს ე. თაყაიშვილის ინიციატივით დაარსდა „საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოება“, რომელსაც ის 1921 წლამდე ხელმძღვანელობდა. შეუფასებელია ამ საზოგადოების დამსახურება ქართული ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის გადარჩენისა და შესწავლის საქმეში. ექვთიმეს რედაქტორობით გამოვიდა ამ საზოგადოების კრებულები — „ძველი საქართველო“ და „საქართველოს სიძველენი“.

მეცნიერმა განსაკუთრებული ღვაწლი დასდო ძველი ქართული მწერლობის ნიმუშების, ხელნაწერების შესწავლის, აგრეთვე ფოლკლორული ნაწარმოებების შეკრებისა და გამოცემის საქმეს.

ე.თაყაიშვილი უნივერსიტეტის დამფუძნებელი საზოგადოების, ხოლო შემდგომ უკვე თავად უნივერსიტეტის დაარსების ერთ-ერთი აქტიური ორგანიზატორი იყო. პირველი ქართული უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭოს პირველი სხდომაც ექვთიმე თაყაიშვი-

ლის ბინაში გაიმართა. უნივერსიტეტის დაარსებიდანვე კითხულობდა ლექციების კურსს არქეოლოგიაში. 1918 წლის 21 მაისს, ივ. ჯავახიშვილის წინადადებით, უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭომ, ქართული არქეოლოგიის წინაშე დიდი ღვაწლისათვის, ექვთიმე თაყაიშვილს ქართული არქეოლოგიის დოქტორის ხარისხი (Honoris causa) მიანიჭა.

1918-1921 წლებში ე. თაყაიშვილი საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის მოადგილედ აირჩიეს.

1921 წელს, საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის გამო, ექვთიმე თაყაიშვილი იძულებული გახდა, ემიგრაციაში წასულიყო და მთავრობის მიერ საზღვარგარეთ გატანილი ქართული განძის დაცვა-გადარჩენა ეკისრა. საფრანგეთში ცხოვრების მძიმე წლებში იგი ინტენსიურად აგრძელებდა სამეცნიერო საქმიანობას. იყო ევროპაში მყოფ ქართველ სტუდენტთა დამხმარე საზოგადოების თავმჯდომარე. 1922 წელს ე. თაყაიშვილი ფრანგ ნუმისმატთა საზოგადოების, ხოლო 1925 წელს კი პარიზის სააზიო საზოგადოების წევრად აირჩიეს.

1945 წლის აპრილში ექვთიმე თაყაიშვილი სამშობლოში დაბრუნებულ ქართულ განძს თან ჩამოჰყვა. მსცოვანი მეცნიერი ახალგაზრდული ენერგიით შეუდგა თბილისის უნივერსიტეტში ლექციების კითხვას. 1946 წელს იგი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრადაც აირჩიეს, თუმცა საბჭოთა რეჟიმისთვის ყოფილი ემიგრანტი უცვლელ სამიზნედ რჩებოდა. სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან განუწყვეტელი თვალთვალისგან დათრგუნული მეცნიერი 1953 წელს ტრაგიკულად აღესრულა.

ქართული უნივერსიტეტი.
 ქვემოთა საბჭო
 სხდომის დღიური
 № 1
 შგ. _____ მსჯ. აშ
 „13 იანვარს 1918 წ.“
 დასწრნი: ვ. ევთიშვილი, ე. თაყაიშვილი, ს. ბეგიანი, მ. ბერიძე, მ. ბერიძე, ი. ფიჭიაშვილი, ი. წიციანი, ი. წიციანი, ი. წიციანი.
 სხდომა დიუმი — ქართული უნივერსიტეტი — 11.10.1918
 არ დასწრებიან:

2002 წელს ექვთიმე თაყაიშვილი საქართველოს ეკლესიამ წმინდანად შერაცხა.

პროფესორთა საბჭოს სხდომის ოქმი № 1, 1918 წელი.

Minutes № 1 of the Professors' Board meeting, 1918

თავმჯდომარეობდა: ე. თაყაიშვილი   მდიანი: მ. ბერიძე

№	განსახილველი საგანი	განახანი	ბიულეტენი
1.	ქვემოთა საბჭოს იქნას ქართული უნივერსიტეტი — ქვემოთა საბჭოს ბიულეტენი, ანუ — საბჭოს მიერ უნდა გამო- ქვეყნდეს.		
2.	ქვემოთა საბჭოს იქნას ქართული უნივერსიტეტი — ბიულეტენი, ანუ — საბჭოს მიერ უნდა გამო- ქვეყნდეს.	ქართული უნივერსიტეტი — ბიულეტენი — საბჭოს მიერ უნდა გამო- ქვეყნდეს.	

EKVTIME TAKAISHVILI

Ekvtime Takaishvili was born in 1863. He was educated at Ozurgeti and Poti schools. After finishing Kutaisi Gymnasium with a silver medal in 1883, he was admitted to the Faculty of History and Philology of Petersburg University, from which he graduated in 1887. The same year he was invited to Tbilisi School for the Nobility to teach history, geography, Latin and Greek. The school was soon turned into Gymnasium for the Nobility and Ekvtime Takaishvili was appointed headmaster. He carried out active civil and scientific activities from the days of his youth. In 1883, he was elected a committee member of the Society for the Spread of Literacy and of the Church Museum in 1889. For archaeological achievements he was made a correspondent member of Moscow Archaeological Society in 1901 and the same year he was elected a real member of the Russian Geographic Society Caucasus Department. During the years of 1905-1918, he was the secretary of Moscow Archaeological Society Caucasus Department.

In 1907, on the initiative of E. Takaishvili, the Georgian Historical-Ethnographic Society was founded, which he headed up to 1921. The contribution of the society to the cause of protection and study of Georgian historic and cultural heritage is enormous. Under Ekvtime's editorship collections of the society 'Old Georgia' and 'Georgian Antiquities' were published.

Ekvtime Takaishvili's efforts in the study of samples of old Georgian manuscripts, as well as in gathering and publishing folklore, is truly praiseworthy.

Ekvtime Takaishvili was one of the most active co-organisers in the formation of the the Geor-

gian University Foundation Society and later of the University itself. The first meeting of the First Georgian University Professors' Board was held in Ekvtime Takaishvili's flat. He read the archaeology course from the days of the University foundation. On 21 May 1918, upon the proposal of Ivane Javakhishvili, the University Professors' Board awarded Ekvtime Takaishvili the title of Doctor of Archaeology, *Honoris Causa*.

In 1921, as a result of Georgia's occupation by Russia, Ekvtime Takaishvili was compelled to emigrate and assume protection over the Georgian treasure, being moved out of Georgia by the Georgian government. During the years of hardship spent in France, he conducted intensive scientific activities. He was the chairman of the society in Support of Georgian Students. In 1922 E. Takaishvili was elected a member of the Society of French Numismatists and in 1925 a member of Asian Society in Paris.

In April 1945, Ekvtime Takaishvili returned to Georgia accompanying the treasure. The aged scientist resumed lecturing in Tbilisi University with usual vigour. In 1946, he was elected a member of the Georgian Academy of Sciences, however, his personality was still unacceptable for the Soviet regime. The tragic death of Ekvtime Takaishvili in 1953 was a result of brutal treatment of the Soviet law enforcement bodies.

In 2002 the Georgian Church
canonized Ekvtime Takaishvili.

კორნელი კეკელიძემ (1879 - 1962) კიევის სასულიერო აკადემიის სიტყვიერების ფაკულტეტი 1905 წელს წარმატებით დაამთავრა. 1908 წელს, მაგისტრის სამეცნიერო ხარისხის მინიჭების შემდგომ, მას კიევის სასულიერო აკადემიის კათედრის ხელმძღვანელობა შესთავაზეს, მაგრამ კ. კეკელიძემ თბილისში მუშაობა ამჯობინა. 1916 წელს იგი თბილისის სასულიერო სემინარიის რექტორად დაინიშნა.

1917 წლიდან კორნელი კეკელიძე აქტიურად ჩაება ქართული უნივერსიტეტის დაფუძნების საქმეში და ძველი ქართული ლიტერატურის კათედრა ჩაიბარა; ივანე ჯავახიშვილის რექტორად არჩევის შემდგომ კი მის ნაცვლად შეუდგა სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის დეკანის თანამდებობაზე მუშაობას. 1926-1930 წლებში იყო უნივერსიტეტის პრორექტორი და ხელმძღვანელობდა სასწავლო-სამეცნიერო მუშაობას. 1921 წლიდან 1930 წლამდე იყო უნივერსიტეტის სიძველეთსაცავის გამგე.

კორნელი კეკელიძის ინიციატივით დაარსდა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი, რომლის დირექტორიც იყო 1942-1949 წლებში.

კ. კეკელიძე იკვლევდა ქართული ფილოლოგიისა და ისტორიოგრაფიის, ლიტერატურული ურთიერთობების, ქართული ფილოსოფიური აზროვნების ისტორიის საკითხებს. მან თავის შრომებში მეცნიერულად შეაჯამა, სისტემაში მოიყვანა და პერიოდების მიხედვით განიხილა ის დიდი ლიტერატურული მემკვიდრეობა, რომელიც შექმნეს V-XVIII საუკუნეების ქართველმა სასულიერო და საერო მწერლებმა, მეცნიერებმა, მთარგმნელებმა.

კორნელი კეკელიძე დაკრძალულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პანთეონში.

KORNELI KEKELIDZE

Korneli Kekelidze graduated with merit from the Faculty of Philology of Kiev Theological Seminary in 1905. After being granted a Master's scientific degree, he was offered to head the department at Kiev Seminary. However, K. Kekelidze chose to return to Tbilisi and in 1916 he was appointed Rector of Tbilisi Theological Academy.

From 1917, Korneli Kekelidze headed the Department of Old Georgian Literature, though he replaced Ivane Javakhishvili as the Dean of Philosophy Faculty, after the latter was elected Rector of the University. Between 1926 and 1930, he was a Pro-

Rector of the University. From 1921 up to 1930, he was in charge of the University antiquities.

On the initiative of Korenli Kekelidze, the Rustaveli Institute of the History of Georgian Language was founded, which he headed from 1942 to 1949.

Korneli Kekelidze studied the issues of the Georgian Philology and Historiography, Literary Relations and History of the Georgian Philosophic Thought. In his works he made a scientific summary of the enormous literary heritage created by Georgian religious and secular writers, scientists and translators, shaping it into a system and reviewing it in periods. Korneli Kekelidze died in 1962 and is buried in the University Pantheon.

შალვა ნუცუბიძემ (1888 - 1969) პეტერბურგის უნივერსიტეტის ისტორიულ-ფილოლოგიური ფაკულტეტი დაამთავრა. ცოტა ხნით მასწავლებლად იმუშავა და კვლავ უნივერსიტეტს დაუბრუნდა, გახდა მაგისტრი და ლექციების კითხვას შეუდგა. პეტერბურგის უნივერსიტეტიდან იგი ორჯერ გააგზავნეს სამეცნიერო მივლინებით ევროპაში. 1911-1914 წლებში გერმანიაში მოღვაწეობისას ჩამოაყალიბა ორიგინალური ფილოსოფიური მოძღვრება — ალეთოლოგია.

შ. ნუცუბიძე 1917 წლიდან აქტიურად ჩაება ქართული უნივერსიტეტის დაარსებისათვის ბრძოლაში და განსაკუთრებული როლიც ითამაშა ამ მნიშვნელოვანი საქმის დაგვირგვინებაში. შალვა ნუცუბიძე, როგორც უბადლო ორგანიზატორი, ხშირად ერთდროულად ასრულებდა უნივერსიტეტში სხვადასხვა თანამდებობრივ მოვალეობას, — იყო პრორექტორი, დეკანი, ბიბლიოთეკის დირექტორი, კათედრის გამგე, სოციალურ-ეკონომიკური ფაკულტეტის პირველი დეკანი. მასვე დაეკისრა იურიდიული ფაკულტეტის გახსნასთან დაკავშირებული ძირითადი სირთულის გადალახვა.

შალვა ნუცუბიძე უნივერსიტეტის სხვადასხვა ფაკულტეტზე კითხულობდა მრავალ სალექციო კურსს: ფილოსოფიის შესავალს, სოციალურ და პოლიტიკურ მოძღვრებათა ისტორიას, სამეცნიერო მეთოდის, მტკიცებით სამართალს... 15 წლის განმავლობაში უძღვებოდა მსოფლიო ლიტერატურის ისტორიის კათედრას, რომლის საფუძველზეც შემდგომ შეიქმნა დასავლეთი ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი. 1927 წელს დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია, 1944 წელს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი გახდა.

მრავალფეროვანი იყო შალვა ნუცუბიძის მეცნიერული და ლიტერატურული მოღვაწეობა. იმ გამოკვლევების გარდა, რომლებმაც ავტორს და ქართულ მეცნიერებას მსოფლიო აღიარება მოუტანა, შალვა ნუცუბიძე ქმნიდა სასკოლო და საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელოებს, ფილოსოფიურ ტერმინოლოგიას, უცხო ენაზე თარგმნიდა ქართული პოეზიის შედევრებს.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შ. ნუცუბიძის ფილოსოფიური სემინარი ახალი ფილოსოფიური აზროვნების აღორძინების კერად გადაიქცა. 1930-იანი წლებიდან შ. ნუცუბიძე ქართული ფილოსოფიის ისტორიის შესწავლას შეუდგა. იგი ქართული ფილოსოფიის ისტორიის, როგორც მეცნიერების, ფუძემდებელია. განსაკუთრებით საინტერესოა ნუცუბიძის შრომები რენესანსის აღმოსავლური ფესვების შესახებ და ფსევდო დიონისე არეოპაგელისა და ცნობილი ქართველი მოღვაწის პეტრე იბერის იდენტიკობის თაობაზე. ეს ჰიპოთეზა მან 1942 წელს წამოაყენა, ხოლო 10 წლის შემდეგ ასეთივე დასკვნა გააკეთა ბელგიელმა მეცნიერმა ე. ჰონიგმანმა.

ოცდაათიანი წლების რეპრესიები შალვა ნუცუბიძესაც შეეხო, იგი დააპატიმრეს და ციხიდან უშუალოდ სტალინის ჩარევით გაათავისუფლეს. საბჭოთა რეჟიმმა იგი არც 1953 წელს დაინდო, მისი სახელი ბერიას საქმესთან დააკავშირეს და ყველა დაწესებულებიდან გარიცხეს, მათ შორის, მეცნიერებათა აკადემიიდან, ფილოსოფიის ინსტიტუტიდან, უნივერსიტეტიდან...

შალვა ნუცუბიძე უბადლო ორატორი იყო, ამ რავალმხრივი ნიჭითა და არტისტული ბუნებით დაჯილდოებული ადამიანის ლექციებს აღფრთოვანებაში მოჰყავდა მსმენელი. მის მიერ რუსულად თარგმნილი „ვეფხისტყაოსანი“ ერთ-ერთ საუკეთესო თარგმანად არის მიჩნეული.

SHALVA NUTSUBIDZE

Shalva Nutsubidze graduated from Petersburg University, Faculty of History and Philology. For some time he worked as a teacher but after that he returned to the university, got his Master's degree and started delivering lectures. During his stay there, he was twice sent to Europe on academic trips. While working in Germany in 1911-1914, he set up an original philosophical doctrine – Alethology.

Since 1917, Sh. Nutsubidze actively fought for the foundation of the University and played a special role in the successful conclusion of this significant matter. Shalva Nutsubidze, as an unrivalled organiser, often held several posts simultaneously – he was a Pro-Rector, a Dean, a library chief and a Chair. He was made responsible for overcoming major difficulties connected with the opening of the Law Faculty and then for its management.

Shalva Nutsubidze delivered lots of lecture courses at different faculties: Introduction to Philosophy, History of Social and Political Teachings, Scientific Methodology, Evidence Law... For 15 years he managed the Literary Theory Chair, which was later made into the Faculty of Western-European Languages and Literature. In 1927, he defended a doctoral thesis. Shalva Nutsubidze carried out

diverse scientific and literary activities. Besides those works that made the author and the Georgian science world famous, Shalva Nutsubidze created school and university textbooks, philosophical terminology, translated masterpieces of Georgian poetry into a foreign language.

Sh. Nutsubidze's philosophy seminar became a centre of revival of a new philosophical thought. Beginning from 1930s, Sh. Nutsubidze started studying the History of Georgian Philosophy, which he later established as a science. Nutsubidze's works regarding the oriental roots of the Renaissance and the identity of Dionysius the Pseudo-Areopagite and Petre Iberi are particularly interesting. He put forward this hypothesis in 1942 and 10 years later a Belgian scientist E. Honigman made the same conclusion.

The repressions of the thirties touched Shalva Nutsubidze as well. He was arrested, but then released from prison only after Stalin's direct interference. The Soviet Regime did not spare him in 1953 either. His name was associated with Beria and he was excluded from all the organisations, among them from the Academy of Sciences, the Institute of Philosophy, the University...

Shalva Nutsubidze was an excellent orator, the man of versatile talent and artistic nature. His lectures fascinated the audience. Nutsubidze's translation of 'The Knight in the Panther's Skin' is considered to be among the best.

ელისაბედ

ბაგრატიონი-ორბელიანისა

განათლება და ნიჭი ალაფრთოვანებდა თბილისში სტუმრად ჩამოსულ უცხოელ თუ ქართველ მწერლებსა და ხელოვნების მოღვაწეებს, მას პოეტურ სტრიქონებს უძღვნიდნენ აკაკი წერეთელი და ვაჟა ფშაველა....

ელისაბედ ორბელიანი მე-19 საუკუნის ბოლოს და მე-20 საუკუნის დასაწყისის საქართველოს საზოგადოებრივ-კულტურულ ცხოვრებაში ერთ-ერთი გამოჩენილი მოღვაწე იყო. უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე იგი ფრანგული ენის მასწავლებლად მიიწვიეს. ელისაბედ ბაგრატიონმა, სოლომონ იორდანიშვილთან ერთად, 1925 წელს ქართველი სტუდენტებისათვის ფრანგული ენის სახელმძღვანელო შეადგინა.

ელისაბედ ორბელიანი ფრანგულად წერდა ლექსებს, მისი ლექსების კრებული 1910 წელს გამოიცა თბილისში „საზანდარის“ ფსევდონიმით. 1919-1920 წლებში რედაქტორობდა გაზეთებს „თავისუფალი საქართველო“, „საქართველოს რესპუბლიკა“ (ორივე ფრანგულ ენაზე) და „საქართველოს მოამბე“ (ინგლისურ ენაზე), მან ფრანგულ ენაზე შეადგინა ქართული პოეზიის ანთოლოგია. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მის მიერ ფრანგულ ენაზე თეთრ ლექსად თარგმნილი „ვეფხისტყაოსანი“.

საბჭოთა რეჟიმმა იმსხერპლა ელისაბედ ორბელიანის ქმარი და შვილი. მეორე ვაჟი კი, ცნობილი პიანისტი ირაკლი ორბელიანი, ემიგრაციაში წავიდა. ის ამერიკაში გარდაიცვალა უშვილძიროდ ისე, რომ, 1921 წლიდან საქართველოდან წასულმა, ველარ ნახა დედა და სამშობლო.

ელისაბედ ბაგრატიონი-ორბელიანისა (1870-1942) მამის მხრიდან ერეკლე მეორის, ხოლო დედის მხრიდან ალექსანდრე ქავჭავაძის შთამომავალი იყო. ბავშვობა მან საფრანგეთში გაატარა, აქვე დაამთავრა პარიზის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 1895 წელს იგი სამშობლოში დაბრუნდა და, მთარგმნელობით-პუბლიცისტურ საქმიანობასთან ერთად, აქტიური საქველმოქმედო მოღვაწეობა დაიწყო.

მისი საფრანგეთიდან სამშობლოში დაბრუნება საყოველთაო ზეიმად ქცეულა. სადგურში თბილისელი თავადაზნაურობა დახვედრია და სალამოს ქართულ კლუბში მის პატივსაცემად ბანკეტიც გამართულა. ელისაბედის არისტოკრატიული სილამაზე,

„ბატონებო! დიდი მღელვარებით აღსავსე გამოვდივარ თქვენს წინაშე, რადგანაც გათვალისწინებული მაქვს ამ წუთის სიდიადე და განსაკუთრებით ვაფასებ იმ პატივს, რომელიც წილად მხვდა მე.

ვხსნით ჩვენს საკუთარ უნივერსიტეტს და ამით ხელახლა ვნასკვავთ ჩვენი ძველი კულტურის შეწყვეტილ ძაფს.

აღმოსავლეთის მზეზე გაბრწყინებული კულტურა უფრო მშვენიერდება დასავლეთის აზრებთან დაახლოებით. ევროპა გვიცნობდა და ჩვენ მას ვუყვარვართ. ჯერ კიდევ მე-14 საუკუნეში რომი გვიგზავნიდა მისიონერებს. მე-15 საუკუნეში ჩვენ ვუახლოვდებით საფრანგეთს... უკანასკნელმა ასმა წელმა ძალაუბნებურად დაგვაშორა საფრანგეთის აზროვნების თავისუფალ აღორძინებას. ახლა საჭიროა დაკარგული დროის მოგებაც.

ბედნიერად ვთვლი ჩემს თავს, რომ მოვალეობად მარგუნეს თქვენ ფრანგული შეგასწავლოთ, რათა ენის საშუალებით გაეცნოთ, იგემოთ მისი გენიოსების ნაწერები. ნუ დაგავიწყდებათ, რომ საფრანგეთის 1789 წლის წყალობითაა, რომ 1918 წელს გვაქვს თავისუფალი ქართული უნივერსიტეტი. დარწმუნებული ვარ, რომ ეს აზრი თქვენც გინინამძღვრებთ და აღგაფრთოვანებთ.”

ელისაბედ ორბელიანის სიტყვა, რომელიც წარმოთქვა 1918 წელს უნივერსიტეტის გახსნისას.

PRINCESS ELISABED BAGRATIONI-ORBELIANI

Princess Elisabeth Bagrationi-Orbeliani (1870-1942) on her father's side was a descendant of Erekle II and on her mother's – of Aleksandre Chavchavadze. She spent her childhood in France. After graduating from Paris University Philology Faculty in 1895, she returned to her homeland. Along with being a translator and journalist, Elisabeth took an active part in charity work.

It is said that her arrival home turned into a celebration. At the railway station she was met by Tbilisian noblemen and, in the Georgian Club, in the evening, a banquet was held in her honour. Elisabeth's aristocratic beauty, education and talent delighted foreign and Georgian writers as well as art workers. Akaki Tsereteli and Vazha Pshavela dedicated poems to her...

Elisabeth Orbeliani was one of the most outstanding figures of Georgian public and cultural life at the end of XIX and the beginning of XX centuries. From the moment the university was founded, she was invited to teach French. Together with Solomon Iordanishvili, Elisabeth compiled a French language textbook for Georgian students.

Elisabeth Bagrationi wrote verses in French. Her book of poems under the pseudonym 'Sazandari' was published in Tbilisi in 1910. During 1919-1920 she was the editor of the newspapers 'Tavisupali Sakartvelo', 'Sakartvelos Respublica' (both were published in French) and 'Sakartvelos Moambe' (in English). She also compiled an anthology of Georgian poetry in French. Her free verse translation of 'The Knight in the Panther's Skin' is particularly noteworthy.

With the intrusion of the Soviet troops, Elisabeth's husband and Son were shot. Her second son, a renowned pianist Irakli Orbeliani emigrated from Georgia. He died in America Leaving no descendants without being able to see his homeland and his mother.

ე. ორბელიანი მეუღლესთან, მამუკა ორბელიანთან ერთად.

E. Orbeliani with her husband - Mamuka Orbeliani

დომიტრი უზნაძე (1887-1959) ზესტაფონის რაიონის სოფელ საქარაში დაიბადა. სწავლობდა ქუთაისის ვაჟთა პირველ გიმნაზიასა და ლაიფციგის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ფაკულტეტზე, რომელიც 1909 წელს დაამთავრა. ჰალეს უნივერსიტეტში ვლ. სოლოვიოვის ფილოსოფიის შესახებ შესრულებულ ნაშრომში მას ფილოსოფიის დოქტორის წოდება მიენიჭა. ეს იყო რუსული ფილოსოფიის საკითხებისადმი მიძღვნილი საზღვარგარეთ შესრულებული პირველი სადოქტორო დისერტაცია.

დომიტრი უზნაძე

გერმანიიდან დაბრუნების შემდგომ დ. უზნაძემ მუშაობა დაიწყო ქუთაისის გიმნაზიაში ისტორიის მასწავლებლად. 1910 წელს ექსტერნის წესით ჩააბარა ხარკოვის უნივერსიტეტის ისტორია-ფილოსოფიის ფაკულტეტზე, რომელიც სამ წელიწადში დაამთავრა პირველი ხარისხის დიპლომით.

დომიტრი უზნაძე მეცნიერულ-პედაგოგიურ მუშაობას ეწეოდა ისტორიისა და პედაგოგიკის დარგში. მან დაამუშავა და გამოაქვეყნა სახელმძღვანელოები, რომლებიც, ფაქტობრივად, იყო პირველი სერიოზული ისტორიის სახელმძღვანელოები ქართულ ენაზე.

როგორც კი რუსეთის იმპერიამ მცირე ერებს ეროვნული სკოლების გახსნის უფლება მისცა, ქუთაისში დაარსდა ქართული სკოლა „სინათლე“ (1915წ.), რომლის დირექტორად დ. უზნაძე დაინიშნა.

ამ პერიოდში გამოქვეყნებული „პედაგოგიური წერილების“ სერიაში უკვე გამო-

იკვეთა მისი მომავალი ფსიქოლოგიური თეორიის საწყისები.

1917 წლიდან დომიტრი უზნაძე საცხოვრებლად თბილისში გადმოვიდა და იმ ქართველი მეცნიერების ჯგუფს შეუერთდა, რომელმაც ქართული უნივერსიტეტი დააარსა.

უნივერსიტეტში მან პირველი სემესტრიდანვე დაიწყო ფსიქოლოგიის ლექციების კითხვა და დააარსა ფსიქოლოგიური ლაბორატორია, რომელიც საქართველოში ფსიქოლოგიის განვითარების მძლავრ ცენტრად ჩამოყალიბდა. ამ პერიოდში იგი ხელმძღვანელობდა თბილისის პედაგოგიურ ინსტიტუტს, რომელიც თბილისის სამასწავლებლო ინსტიტუტის ბაზაზე შეიქმნა და უნივერსიტეტის სტრუქტურაში შევიდა. გარდა უნივერსიტეტისა, პედაგოგიურ საქმიანობას ეწეოდა ქუთაისისა და სოხუმის პედაგოგიურ ინსტიტუტებში.

დომიტრი უზნაძე იყო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და მისი წევრი.

დიმიტრი უზნაძის სახელთანაა დაკავშირებული მეცნიერებაში განწყობის ერთიანი ბუნების კვლევის ექსპერიმენტული მეთოდის – ფიქსირებული განწყობის მეთოდის შემოტანა. ფენომენს, რომლის საფუძველზეც უზნაძემ განწყობის ექსპერიმენტული შესწავლის მეთოდი დაამუშავა, მეცნიერებაში „უზნაძის ეფექტს“ უწოდებენ. მრავალრიცხოვანი ექსპერიმენტის საფუძველზე დადგინდა განწყობის მთლიანპიროვნული ბუნება, რომლის ფორმირება და მოქმედება სპეციფიკურ კანონებს ექვემდებარება. 1949 წელს გამოქვეყნებულ მონოგრაფიაში — „განწყობის ფსიქოლოგიის ექსპერიმენტული საფუძვლები“, დიმიტრი უზნაძემ საბოლოოდ

ჩამოაყალიბა განწყობის იერარქიული თეორია, სადაც ადამიანის არაცნობიერი და ცნობიერი ფსიქიკური აქტივობის კანონზომიერებანი ერთიანი განწყობის ფსიქოლოგიის საფუძველზეა განხილული. ეს შრომა „განწყობის ფსიქოლოგიის“ სახელწოდებით ინგლისურად 1966 წელს გამოქვეყნდა ამერიკის შეერთებულ შტატებში. დ. უზნაძის განწყობის თეორია მსოფლიოს ფსიქოლოგთათვის სწორედ ამ წიგნის საფუძველზე გახდა ცნობილი და დიდი გავლენა მოახდინა ფსიქოლოგიური მეცნიერების განვითარებაზე. დ. უზნაძე დაკრძალულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პანთეონში.

DIMITRI UZNADZE

Dimitri Uznadze (1887-1959) was born in the village of Sakara, Zestaphoni region. He studied in Kutaisi First Gymnazium for boys and the Faculty of Philosophy at Leipzig University, from which he graduated in 1909. He was granted a Doctoral degree at Halle University for the work on V. Solovyov's philosophy. It was the first thesis for a Doctor's degree addressing the issues of Russian philosophy written abroad.

After his return from Germany, D. Uznadze taught history in Kutaisi Gymnazium. In 1910, he was accepted to the faculty of History and Philosophy at the University of Kharkov, as an external student, from which he graduated three years later with the first degree diploma.

Dimitri Uznadze conducted scientific-pedagogical activities in the fields of History and Pedagogics. He prepared and published the textbooks which factually became the first serious history manuals in Georgian. As soon as the minorities within the Russian Empire were given permission to open national schools, the Georgian school 'Sinatle' was founded in Kutaisi (1915), Dimitri Uznadze becoming headmaster. In a series of 'Letters in Pedagogics' published at the period, the principles of his future psychological theories were already shaping.

From 1917, Dimitri Uznadze moved to Tbilisi and joined a group of Georgian scientists, founders of the Georgian University.

From the very first semester, he began to deliver lectures in psychology and set up a psychology lab, which grew into a strong centre for the development of psychology in Georgia. At that time he supervised the Institute of Pedagogics in Tbilisi, which originated on the basis of the Teachers' Institute and was included into the University. Apart from Tbilisi, D. Uznadze led pedagogical activities in Kutaisi and Sokhumi Institutes of Pedagogics. Dimitri Uznadze was a co-founder and a member of the Georgian Academy of Sciences.

The experimental method for the studies of unique features of the Theory of Attitude and Set – introduction to Set Attitude Method – is connected with the name of Dimitri Uznadze. The

phenomenon, on the basis of which Uznadze elaborated the method of experimental study of attitude is known as 'the Uznadze Effect'. Multiple experiments proved the wholly personal character of attitude, the formation and activity of which is subjected to specific laws. In a 1949 monograph titled 'Experimental Basics of the Psychology of Set', Dimitri Uznadze finally elaborated the Hierarchy Theory of Set, in which the regularities of human subconscious and conscious psychic activities are considered on the basis of common Psychology of Set. The study under the title 'Psychology of Set' was published in English in the United States, in 1966.

D. Uznadze's Theory of Set became familiar to the world psychologists through the given book. It strongly influenced the development of psychological science.

ვანდა ჰოპე-ლამბაშიძე 1876 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ნიუ-ჯერსის შტატში დაიბადა, განათლება ამერიკასა და საფრანგეთში მიიღო. 1897 წელს ვანდამ გაიცნო ქართველი ექიმი ვახტანგ ლამბაშიძე, რომელიც, პროფესიის სრულყოფის მიზნით, საფრანგეთის დედაქალაქში იყო ჩასული. მათ იქორწინეს, საქართველოში ჩამოვიდნენ და შორაპანში დასახლდნენ. 1899 წელს შეეძინათ პირველი ქალიშვილი მდედა, რომლის ნათლია ოჯახის დიდი მეგობარი აკაკი წერეთელი იყო.

თბილისში გადმოსვლის შემდგომ ვახტანგისა და ვანდას ოჯახში ხშირად იკრიბებოდნენ ქართველი თუ უცხოელი სტუმრები. 1918 წელს ივანე ჯავახიშვილმა ვანდა ლამბაშიძე უნივერსიტეტში ინგლისური ენის ლექტორად მიიწვია.

1919-1920 წლებში, საქართველო-სომხეთის ომის დროს, ვანდა ფრონტზე წითელ ჯვარს ხელმძღვანელობდა.

1921 წელს ვანდას ვაჟი გივი ლამბაშიძე საქართველოს არმიაში მოხალისედ ჩაენერა. რუსეთის ჯარის მიერ თბილისის ოკუპაციის შემდეგ ლამბაშიძეების ოჯახი კონსტანტინეპოლისაკენ გაემგზავრა. თურქეთში ვანდა წითელი ჯვრის ვიცე-პრეზიდენტი და საფრანგეთის კომიტეტის რწმუნებული გახდა. ეს ორგანიზაცია კონსტანტინეპოლის ქართველების დასახმარებლად საქველმოქმედო საქმიანობას ეწეოდა. 1924 წლიდან ლამბაშიძეების ოჯახმა საფრანგეთში მიიღო პოლიტიკური თავშესაფარი.

ვანდა ლამბაშიძე გარდაიცვალა 1945 წელს პარიზში. დაკრძალულია ლევილიში, ქართველთა სასაფლაოზე.

WANDA GHAMBASHIDZE

Wanda Hoppe Ghambashidze was born in New Jersey, United States of America, in 1876. She was educated in the United States and France. In 1897, Wanda met a Georgian doctor Vakhtang Ghambashidze, who had arrived in the French capital to improve his professional skills. They got married, arrived in Georgia and settled in Shorapani.

After their move to Tbilisi, the family salon of Vakhtang and Wanda hosted many famous Georgians and foreigners visiting Georgia. In 1918, Ivane Javakhishvili invited Wanda Ghambashidze to teach English at the University.

Between 1919 and 1920, during the Georgian – Armenian war, Wanda headed the Red Cross at

the front. In 1921, Wanda's son, Givi Ghambashidze joined the Georgian army as a volunteer. After the occupation of Tbilisi by the Russian army and the retreat of Georgian troops, Givi caught the last Red Cross train in Zestaphoni. On her arrival in Batumi Wanda and Givi departed for Constantinople, in Turkey. Wanda became the Vice President of the Red Cross and a proxy of the French Committee. The organization conducted charity activities in order to render aid to the Georgians living in Constantinople. In 1924 the Ghambashidze family were given political asylum in France.

Wanda Ghambashidze died in Paris in 1945. She is buried at the Georgian cemetery in Leville.

ილია ყიფშიძე (1882-1953) სწავლობდა კერძო გერმანულ სკოლასა და ვაჟთა II გიმნაზიაში, რომლის დამთავრების შემდეგ, 1902 წელს, გახდა დავით სარაჯიშვილის სტიპენდიატი და გაემგზავრა გერმანიაში, სადაც 1908 წელს ქ. აახენში რაინ-ვესტფალიის უმაღლესი ტექნიკური სკოლა დაამთავრა.

საქართველოში პედაგოგად დაინყო მუშაობა. პირველი მსოფლიო ომის დროს აღმოსავლეთ პრუსიის ფრონტზე გაინიჭეს.

1918 წელს, არტურ ლაისტის რეკომენდაციით, ივანე ჯავახიშვილმა ილია ყიფშიძე ახალგაზსნილ უნივერსიტეტში მიიწვია გერმანული ენის მასწავლებლად.

1919 წლიდან ი. ყიფშიძემ უნივერსიტეტის სამათემა-

ილია ყიფშიძე

ტიკო-საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტის მინერალოგიის კათედრაზე ასისტენტად დაინყო მუშაობა, რომლის პროფესორი ალექსანდრე თვალჭრელიძე იყო და სწორედ მასთან ერთად ჩაუყარა საფუძველი კრისტალოგრაფიისა და მინერალოგიის სწავლებას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. ილია ყიფშიძის აქტიური მონაწილეობით იქნა შექმნილი მინერალების პირველი კოლექცია, რომელიც შემდგომ უმდიდრეს მუზეუმად იქცა.

ილია ყიფშიძე იკვლევდა ბოქსიტებს, საქართველოს მარმარილოებს, თრიალეთის ქედის ავგიტებს, ალაზნის ხეობის კირქვებს. ავტორია

გეომეტრიული კრისტალოგრაფიისა და მინერალოგიის სახელმძღვანელოსი. უნივერსიტეტის პირველმა გერმანულის მასწავლებელმა დიდი წვლილი შეიტანა კრისტალურ ფორმათა და მინერალოგიათა ქართული ტერმინოლოგიის შემუშავებაში.

ILIA KIPSHIDZE

Ilia Kipshidze (1882-1953) went to a private German school and the 2nd Boys' Gymnasium. In 1902, after finishing school, he received Davit Sarajishvili's scholarship and left for Germany. In 1908, Ilia Kipshidze graduated from Rhine-Westphalian Higher Technical School in Aachen.

After returning to Georgia, he started to work as a teacher. During World War I, Ilia was obliged to serve in the army at the East Prussian front.

In 1918, on Arthur Leist's advice, Ivane Javakhishvili offered Ilia Kipshidze a post of German teacher in the newly opened university.

In 1919, I. Kipshidze started out as an assistant at the Mineralogy Chair of the university Mathematics and Natural Sciences Faculty headed by Professor Aleksandre Tvalchrelidze. Together they initiated teaching Crystallography and Mineralogy at Tbilisi State University. He actively participated in purchasing the first collection of minerals, which laid the foundation for the university's richest stock. I. Kipshidze researched bauxites, Georgian marbles, Trialeti ridge augites and Alazani valley limestones. He is the author of Geometric Crystallography and Mineralogy textbook. He contributed greatly to developing Georgian equivalents of crystal forms and minerals.

ოსებ ყიფშიძე (1883/85-1919) იყო ივანე ჯავახიშვილის ერთ-ერთი ყველაზე ერთგული თანამებრძოლი, რომელმაც უყოყმანოდ დათმო გარანტირებული სამეცნიერო კარიერა პეტერბურგის საიმპერატორო უნივერსიტეტში და ქართული უნივერსიტეტის დაარსებას, მის გაძლიერებას მიუძღვნა ხანმოკლე სიცოცხლე.

ოსებ ყიფშიძე 1906 წელს პეტერბურგის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკური ფაკულტეტის საბუნებისმეტყველო განყოფილების გეოგრაფიის დარგზე ჩაირიცხა. საკუთარი სპეციალობის დაუფლების პარალელურად იგი ნიკო მარისა და ივანე ჯავახიშვილის ლექციებსაც უსმენდა. საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აქტიურობის გამო ჟანდარმერიამ დააპატიმრა და პეტერბურგიდან გააძევა. ი. ყიფშიძე ქუთაისში ჩამოვიდა, თუმცა მალე მიიღო უკან დაბრუნების უფლება. ხელახლა ჩასვლის შემდგომ იგი აღმოსავლურ ენათა ფაკულტეტის სომხურ-ქართულ განყოფილებაზე გადავიდა. ფაკულტეტის საბჭომ ორჯერ გააგზავნა სტუდენტი იოსები სამეგრელოში მე-

იოსებ ყიფშიძე

გრული ენის შესასწავლად, ხოლო 1910 წელს უნივერსიტეტმა ლაზისტანში მიავლინა მასალების მოსაგროვებლად და ჭანურის შესასწავლად. ამ სამეცნიერო მივლინებებისას შეგროვებული მასალის საფუძველზე 1911 წელს დაბეჭდა ლინგვისტური შრომა.

ოსებ ყიფშიძე ივანე ჯავახიშვილის მიერ დაარსებული ქართველ სტუდენტთა სამეცნიერო წრის გამგეობის პირველი თავმჯდომარე იყო.

1911 წელს მან რუსულ ენაზე გამოსცა „ქართული ენის გრამატიკა“.

1914 წელს რუსეთის საარქეოლოგიო საზოგადოებამ ი. ყიფშიძე წევრ-თანამშრომლად აირჩია, ამავე წელს გამოქვეყნდა მისი 600-გვერდიანი მონოგრაფია - „მეგრული ენის გრამატიკა“. ამ ნაშრომის საფუძველზე იოსებ ყიფშიძეს ქართული ფილოლოგიის მაგისტრის სამეცნიერო ხარისხი მიენიჭა. 1915 წლიდან, როგორც პრივატ-დოცენტმა, პეტერბურგის უნივერსიტეტში დაიწყო „ძველი სალიტერატურო ქართულისა“ და „მეგრული ენის“ სალექციო კურსების კითხვა. გამოსაცემად მოამზადა და დასაბეჭდად გადასცა „ძველი ქართული ქრესტომათია“, რომელიც მაშინ დაისტამბა, როცა იოსებ ყიფშიძეს უკვე მიტოვებული ჰქონდა პეტერბურგის უნივერსიტეტში მუშაობა და თბილისში ქართულ უნივერსიტეტს ემსახურებოდა.

განუზომელია იოსებ ყიფშიძის დამსახურება თბილისის უნივერსიტეტის შექმნის საორგანიზაციო პროცესში. 1918 წლის 13 იანვრიდან იყო პროფესორთა საბჭოს მდივანი. პირველი სემესტრიდან ქართული უნივერსიტეტის პირველ სტუდენტებს ძველი ქართული ენისა და ქართული ლიტერატურის ლექციებს უკითხავდა და სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის დეკანის ივანე ჯავახიშვილის მოადგილის ფუნქციას ასრულებდა.

ოსებ ყიფშიძე მოულოდნელად სახადით დაავადდა და 1919 წლის 21 თებერვალს გარდაიცვალა. დაკრძალულია დიდუბის საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში.

IOSEB KIPSHIDZE

Ioseb Kipshidze (1883/85-1919) was one of the most devoted associates of Ivane Javakhishvili, who gave up his scientific career in Petersburg University without hesitation and dedicated his short life to the establishment of the Georgian University and to its progress.

Ioseb Kipshidze was admitted to the Department of Natural Sciences of the Faculty of Physics and Mathematics, field of Geography. While studying his own speciality, he simultaneously attended the lectures of Niko Marr and Ivane Javakhishvili. For Public and political activities he was arrested by the gendarmery and exiled from Petersburg. Ioseb Kipshidze returned to Kutaisi, although he was soon allowed to return. After returning to Petersburg he moved to the faculty of Oriental Languages, Georgian-Armenian department. The Faculty Board commissioned him twice to Samegrelo to study the Megrelian Language. In 1910, he was sent to Lazistan to collect materials and study the Chan language. As a result, in 1911, a linguistic thesis was published on the basis of accumulated materials.

In 1907-1911, Ioseb Kipshidze was the first Chairman of the Circle of Georgian Students Board, formed by Ivane Javakhishvili.

In 1911, he published a book of Georgian Grammar in Russian.

In 1914, the Russian Archaeological Society elected him a staff member and the same year his 600-page monograph on 'The Grammar of Megrelian Language' was published. On the basis of this work he was given a Master's Degree in Georgian Philology. From 1915, he began to teach 'Old Literary Georgian' and Megrelian in Petersburg University as Privatdocent. He prepared 'Old Georgian Readers' for publication, which was printed when Ioseb Kipshidze had already left his job in Petersburg University and moved to the Georgian University in Tbilisi.

Ioseb Kipshidze's contribution to Tbilisi University foundation process is immense. From January 13, 1918, he was the Secretary of the Professors' Board. From the first semester he taught the first students of the first Georgian University a course of Old Georgian Language and Georgian Literature. He was a Deputy Dean of Philosophy Faculty headed by Ivane Javakhishvili.

Ioseb Kipshidze unexpectedly fell ill with an infectious disease and died on February 21, 1919. He is buried in Didube Pantheon.

აკაკი შანიძე

პირველი დისერტაცია

აკაკი შანიძე 1887 წელს დაიბადა სოფელ ნოლაში (სამტრედიის მახლობლად). ქუთაისის კლასიკური გიმნაზიის დამთავრების შემდგომ პეტერბურგის უნივერსიტეტის აღმოსავლურ ენათა ფაკულტეტზე ჩაირიცხა, სადაც ლექციებს უკითხავდნენ გამოჩენილი ორიენტალისტები, მათ შორის, პრივატ-დოცენტი ივანე ჯავახიშვილი. აკაკი შანიძემ 1913 წელს

დაამთავრა უნივერსიტეტი და ქართულ-სომხური ფილოლოგიის კათედრაზე დარჩა საპროფესოროდ მოსამზადებლად. იგი იმ მცირერიცხოვანი ჯგუფის წევრი იყო, ვის მხრებზედაც გადავიდა ქართული უნივერსიტეტის დაარსების მთელი სიმძიმე.

აკაკი შანიძე 1918-1920 წლებში იყო უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის მდივანი, ხოლო 1919-1921 წლებში - პროფესორთა საბჭოს მდივანი. უნივერსიტეტის გახსნის დღიდან კითხულობდა ლექციებს არაბულ და სომხურ ენებში, 1919 წლიდან კი - ქართულ ენაშიც. სხვადასხვა დროს ასევე კითხულობდა ქართული დიალექტოლოგიის, ქართველურ ენათა შედარებითი გრამატიკის, რუსთველის ენის, სვანურის სალექციო კურსებს. აკაკი შანიძემ 1925-1926 წლებში წოვა-თუშურის ლექციების კითხვით საფუძველი ჩაუყარა კავკასიურ ენათა სწავლებას უნივერსიტეტში.

ჯერ კიდევ სტუდენტობისას ფაკულტეტმა აკაკი შანიძე დიალექტოლოგიური მასალის შესაგროვებლად ფშავ-ხევსურეთში მიავლინა. აკაკი სოფელ ჩარგალში ვაჟაფშაველას ესტუმრა. მეორედ საქართველოს მთიანეთში იგი 1913 წელს რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მივლინებით ჩავიდა. აკაკი შანიძემ სწორედ ფშავ-ხევსურეთში მოგზაურობისას მიაქცია პირველად ყურადღება ისეთ მოვლენას, როგორც იყო მეორე პირის სუბიექტური პრეფიქსის არსებობა მთის კილოებში. ამის შესახებ მოხსენებაც წაიკითხა 1912 წელს „ქართველ სტუდენტთა სამეცნიერო წრის“ სხდომაზე. სწორედ ეს და სხვა კვლევის შედეგები დაედო საფუძვლად შემდგომში ქართული ენათმეცნიერების ისტორიაში ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ნაშრომს — „სუბიექტური პრეფიქსი მეორე პირისა და ობიექტური პრეფიქსი მესამე პირის ქართულ ზმნებში“, რომლისთვისაც აკაკი შანიძეს 1920 წლის 9 მაისს მიენიჭა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი. ეს იყო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაცული პირველი დისერტაცია.

1937 წ. აკაკი შანიძე აირჩიეს პრალის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის წევრ-კორესპონდენტად. 1939 წლიდან იყო საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, 1941 წლიდან კი - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი; 1966 წ. იენის შილერის სახელობის უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის წოდება, ხოლო 1979 წელს კი ინგლისის „ფილოლოგთა საზოგადოების“ საპატიო წევრის წოდება მიანიჭეს.

აკაკი შანიძის მრავალრიცხოვანი შრომები ეძღვნება ქართველური ენების სტრუქტურისა და ისტორიის, ქართული დიალექტოლოგიის, ქართული ლექსიკოლოგიის, ქართული ტექსტოლოგიის, ქართული ფოლკლორისტიკის, ქართული ეპიგრაფიკის, რუსთველოლოგიის, ალბანოლოგიის, არმენისტიკის პრობლემატიკას. იგი მრავალი ახალი გრამატიკული ტერმინის ავტორია. აკაკი შანიძის სახელთან არის დაკავშირებული თბილისის უნივერსიტეტში საენათმეცნიერო სკოლის დაფუძნება. სანიმუშოა მისი ზნეობრივი გმირობის მაგალითები, მას არ გაუწყვეტია მეგობრობა და კავშირი საბჭოთა რეჟიმის მიერ რეპრესირებულ ივანე ჯავახიშვილთან და ექვთიმე თაყაიშვილთან და ხშირად, საკუთარი მდგომარეობისა და სიცოცხლის რისკის ფასად, საჯაროდ გამოუხატავს ამ ორი დიდი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის მიმართ პატივისცემა, დაუდასტურებია ერთგულება უფროსი მეგობრებისა და მასწავლებლებისადმი.

აკაკი შანიძე 1988 წელს გარდაიცვალა. დაკრძალულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პანთეონში.

იულია კანდელაკთან ერთად

With Iulia Kandelaki

AKAKI SHANIDZE

The First Dissertation

Akaki Shanidze was born in the village of Nola (not far from Samtredia). After finishing Kutaisi Gymnasium he was admitted to the faculty of Eastern Languages of Petersburg University, where he was tutored by outstanding orientalists, Privatdocent Ivane Javakhishvili among them.

Akaki Shanidze graduated from the University in 1913 and remained at the department of Georgian-Armenian Philology in order to get prepared for professorship. Akaki was a member of the team that carried the burden of impediments connected with the establishment of the University. He dedicated his long life to the development and support of the native University and the Georgian Science.

During the years of 1918-1920, he was a secretary of the Philosophy Faculty, and the secretary of the Professors' Board in 1919-1921. From the very first days of the establishment of the University, he taught Arabic and Armenian languages, and since 1919 conducted the Svan language classes and a Comparative Grammar course of Kartvelian languages; he also taught and interpreted the language of Shota Rustaveli.

By delivering lectures in Tsova-Tush during the years of 1925-1926, Akaki Shanidze gave start to the teaching of Caucasian Languages in the University.

While still a student, the faculty commissioned Akaki Shanidze to Pshavi and Khevsureti to obtain materials in Dialectology. Akaki paid a visit to Vazha Phavela in Chargali. He made his second trip to the Highlands, this time in 1913, under the commission of the Russian Academy of Sciences. It was during his expedition in Pshavi and Khevsureti that Akaki Shanidze paid attention to the phenomenon of the existence of second-person subject prefix in Highland dialects. He even made a speech regarding the issue in 1912, at the meeting of 'The Scientific Circle of Georgian Students'. One of the major works in the history of Georgian Linguistics - 'Second-person subject prefix and third-person object prefix in the Georgian verbs' – was based upon the above-mentioned phenomenon and the results of other studies. Akaki Shanidze was granted a scientific degree of a Doctor on May 9, 1920. It was the first dissertation defended in Tbilisi State University.

In 1937, Akaki Shanidze was elected a correspondent member of Prague Institute of Eastern Studies. From 1939, he was a correspondent member of the Soviet Union Academy of Sciences. He became a correspondent member of the Georgian Academy of Sciences in 1941. He also was the vice-president of the Academy of Sciences. In June 1966, he was granted Doctor's honorary title by Schiller Iena University and in 1979 received a title of honorary member of the British 'Society of Philologists'.

The Akaki Shanidze's works address the complex issues of the structure of Kartvelian languages and their history, Georgian Dialectology, Georgian Lexicology, Textology, Folkloristics, Epigraphics, Rustvelology, Albanology and Armenistics. He is the author of many grammatical terms. The establishment of the Georgian School of Linguistics is also connected with his name. His moral heroism is really incomparable. He never broke off relations with Ivane Javakhishvili and Ekvtime Takaishvili repressed by the Soviet regime and, under the risk of losing his life and position, he always publicly expressed respect towards the two statesmen and scientists, proving his friendship and devotion to the senior friends and teachers.

Akaki Shanidze died in 1988 and is buried in the University Pantheon.

ს. ყაუხჩიშვილი, ვ. თოფურია, გ.ახვლედიანი, ა.შანიძე სიბრძნისმეტყველების
ფაკულტეტის სტუდენტებთან

S. Kauhchishvili, V. Topuria, G. Akhvlediani, A. Shanidze with the Philosophy Faculty students

1929 წელი განსაკუთრებული იყო უნივერსიტეტის ისტორიაში. ამ წელს უნივერსიტეტის პირველმა კურსდამთავრებულმა დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია. დისერტანტი არნოლდ ჩიქობავა იყო. მისმა ნაშრომმა „მარტივი წინადადების პრობლემა ქართულში“ ნათლად დაადასტურა, რა მაღალი დონის სასწავლო-სამეცნიერო ცენტრის შექმნა შეძლეს ათიოდე წელიწადში თბილისის უნივერსიტეტის დამაარსებლებმა.

უნივერსიტეტის პირველ კურსდამთავრებულთაგან 1922 წელს საპროფესოროდ მოსამზადებლად დატოვეს ს. ჯანაშია, თ. ლომოური (საქართველოს ისტორია), არნ. ჩიქობავა, ვ. თოფურია (ქართული ენა), შ. ამირანაშვილი (ხელოვნების ისტორია), კ. ბაქრაძე (ფილოსოფია), გ. ჯაკობია (ქართული ლიტერატურის ისტორია). თითოეულმა მათგანმა უდიდესი წვლილი შეიტანა ქართული მეცნიერების განვითარების საქმეში.

დგანან: ნ.ბერძენიშვილი, ს.ჯანაშია, გ.ჯაკობია, ა. ჩიქობავა.
სხედან: ა.შანიძე, გ.ნათაძე, გ.ახვლედიანი

standing: N.Berdzenishvili, S.Janashia, G.Jakobia, A.Chikobava.
sitting: A.Shanidze, G.Natadze, G.Akhvlediani

პირველი უნივერსიტეტელი
დოქტორი

არნოლდ ჩიქობავა

არნოლდ ჩიქობავა (1898-1985) თბილისის უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის ენათმეცნიერების დარგის კურსდამთარეული იყო. აკაკი შანიძის წარდგინებით, იგი საპროფესოროდ მოსამზადებლად დატოვეს. ასე დაიწყო ის დიდი გზა მეცნიერებაში, რომელმაც უდიდესი წარმატება მოუტანა თავად მეცნიერს, მის მშობლიურ უნივერსიტეტს, საქართველოს და მსოფლიო მეცნიერებას.

არნოლდ ჩიქობავა არის 300-ზე მეტი ნაშრომის, მათ შორის, 14 წიგნის ავტორი. იგი 1941 წელს გახდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, 1960 წელს ბერლინის ჰუმბოლდტის სახელობის უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის წოდება მიენიჭა, 1968 წლიდან ბრიტანეთის ფილოლოგთა საზოგადოების საპატიო წევრად აირჩიეს.

ა. ჩიქობავა კონკრეტული ენების შესწავლისა და გაანალიზების პარალელურად ზოგადენათმეცნიერულ პრობლემატიკას ამუშავებდა. მან ქართული ენის კვლევით დაიწყო თავისი მეცნიერული საქმიანობა და არაერთი გამოკვლევა მიუძღვნა ძველი და ახალი ქართული ენის მორფოლოგიას, სინტაქსს, ფონეტიკას, ლექსიკოლოგიის საკითხებს, აგრეთვე ქართველურ ენათა ისტორიულ-შედარებით შესწავლას.

როდესაც უცხოელმა ენათმეცნიერებმა კავკასიის ხალხთა ენების შესახებ განსაკუთრებული დაინტერესება გამოხატეს და რამდენიმე თეორიაც წამოაყენეს ამ ენათა ნათესაობის შესახებ, არნოლდ ჩიქობავამ ამ ურთულეს ენათმეცნიერულ პრობლემათა კვლევა დაიწყო. მისი ინიციატივითა და ხელმძღვანელობით, 1933 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კავკასიურ ენათა კათედრა და განყოფილება დაარსდა. ა. ჩიქობავამ და მისმა აღზრდილმა მეცნიერებმა ფუნდამენტური ნაშრომებით მეცნიერების თანამედროვე დონეზე აიყვანეს იბერიულ-კავკასიურ ენათა ფონეტიკური სისტემების, გრამატიკული წყობის, ლექსიკის, ამ ენების ურთიერთმიმართებათა კვლევა.

„ერთა შორის მჭიდრო დაახლოება შეუძლებელია, თუ რომ ენის უცოდინარობა ორთავ მხრივ მოღვაწეებს საშუალებას არ აძლევს ერის გულის ნადები შეიგნოს და გაიზიაროს და თავისის გულის ტკივილიც სიღრმემდე აგრძნობინოს, ამიტომაც ჩვენი მუშაობა თავდაპირველად კავკასიის მთიელთა და დაღესტნელთა ენის შესწავლით უნდა დაიწყოს. ეს კი ჩვენი უნივერსიტეტის წმინდა მოვალეობაა და სწორედ მან უნდა იკისროს.“

ივ. ჯავახიშვილი

ა. ჩიქობავა თბილისის უნივერსიტეტში კითხულობდა ენათმეცნიერების ისტორიისა და მეთოდოლოგიის, ენათმეცნიერების შესავლის, ზოგადი ენათმეცნიერების, ქართული ენის, ზანური ენის, ხუნძური ენის, იბერიულ-კავკასიურ ენათა ისტორიულ-შედარებითი შესწავლის შესავლის, იბერიულ-კავკასიურ ენათა შესწავლის ისტორიის სალექციო კურსებს.

ა. ჩიქობავას დიდი ღვაწლი მიუძღვის ქართული კულტურის წინაშე, მაგრამ განსაკუთრებით აღსანიშნავია ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის გამოცემა, რომლის მთავარი რედაქტორი იყო არნოლდ ჩიქობავა. „ეს არის ძეგლი, აღ-

მართული ენისა და მისი ძველი ათასწოთასწლოვანი ლიტერატურის სადიდებლად“. - ასე შეაფასა ეს რვატომიანი გამოცემა ნორვეგიელმა ენათმეცნიერმა, ქართველოლოგმა ჰანს ფოგტმა.

არნოლდ ჩიქობავა თბილისის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული პირველი დოქტორი იყო. მისი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა საამაყო იქნებოდა მსოფლიოს ყველა სახელგანთქმული უნივერსიტეტისთვის.

ლევან მუსხელიშვილი, იასე ცინცაძე, ლუარსაბ ანთაძე, ივანე ჯავახიშვილი, გიორგი გოზალიშვილი. 1930 წ.

Levan Muskhelishvili, Iase Tsintsadze, Luarsab Antadze, Ivane Javakhishvili, Giorgi Gozalishvili, 1930

1932 was a special year for the University. The first graduate defended a Doctor's dissertation. The opponent was Arnold Chikobava. His thesis, 'The Problem of a Simple Sentence in Georgian', vividly pointed to the highest level of the education-scientific centre which the founders of the University had managed to create in a brief period of time.

Arnold Chikobava was a graduate of Tbilisi University, Philosophy Faculty Linguistics department. There were only four students at the department. As for graduation, only A. Chikobava and V. Topuria finished the course successfully. Upon the request of Akaki Shanidze, he was left at the department to get prepared for the professorship. Thus, he began his long journey through the science, which resulted in enormous success for the scholar as well as for his University, his native country and the world science, in general.

Arnold Chikobava

Arnold Chikobava (1898-1985) is the author of more than 300 works, with 14 books among them. In 1941, he became a member of the Georgian Academy of Sciences. In 1960, he was awarded Honorary Doctoral degree by Humboldt Berlin University. In 1968, he was elected an honourable member to the British Society of Philologists.

Apart from the study and analysis of concrete languages, A. Chikobava simultaneously tackled the problems of General Linguistics. His scientific activities began with the thorough analysis of the Georgian language. He made enormous efforts to develop the issues of morphology, syntax, phonetics and lexicology of old and contemporary Georgian. He also conducted a historic-comparative study of Kartvelian languages.

When some foreign scientists expressed particular interest towards the languages of the peoples of Caucasus and brought forward several theories regarding the close links between them, Arnold Chikobava began the investigation of these complex issues. In 1933, under his initiative and leadership, the department of Caucasian Languages was established in Tbilisi State

University. A. Chikobava and his former students elevated the study of interrelation of phonetic systems, grammatical structures and lexis of the Iberian-Caucasian languages to the highest level of contemporary science.

In Tbilisi University A. Chikobava delivered lectures in the History of Linguistics and Methodology; introduction to a course of General Linguistics; Georgian, Zani, Khunzi languages; courses in Comparative Historic Studies of Ibero-Caucasian languages.

Along with the enormous contribution to the Georgian culture, he deserves particular praise for the creation of the Georgian Language Dictionary, to which he was chief editor. 'This is a monument erected to protect and cherish the language and its fifteen-hundred-year literature,' wrote Hans Vogt, a Norwegian linguist, Kartvelologist.

Arnold Chikobava was the first graduate of Tbilisi State University to become a Doctor, his scientific achievements could be an honour to any world famous university.

უნივერსიტეტის სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის პირველ კურსდამთავრებულთა ადრესი ივანე ჯავახიშვილს. მხატვარი დ. შევარდნაძე, 1922 წ.

The address of the University Philosophy Faculty first graduates to Ivane Javakhishvili.
Painter - D. Shevardnadze, 1922

„ნიკოდიმე კონდაკოვი ის კაცი იყო, რომელმაც პირველად ღრმა მეცნიერის თვალთ გამოიკვლია საქართველოს ხელოვნება და რომელსაც დაუფინყარი ღვაწლი მიუძღვის მისი შესწავლის საქმეში“.

გიორგი ჩუბინაშვილი

ახალდაარსებულმა თბილისის უნივერსიტეტმა პირველსავე სემესტრში, 1918 წლის 15 მარტს, თავისი პირველი საპატიო დოქტორი აირჩია. პროფესორთა საბჭომ უნივერსიტეტის საპატიო წევრის წოდება მიანიჭა გამოჩენილ რუს მეცნიერს ნიკოდიმე კონდაკოვს (1844-1925 წწ.).

ნ. კონდაკოვი ცნობილი ხელოვნებათმცოდნე იყო, რომლის მეცნიერული კვლევის ინტერესს ბიზანტიური ხელოვნების ძეგლები წარმოადგენდა. კონდაკოვმა მოსკოვის უნივერსიტეტი დაამთავრა. იყო პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, კითხულობდა ლექციებს ოდესის, ნოვოროსიის, პეტერბურგის, პრადის უნივერსიტეტებში.

ნ. კონდაკოვმა ჯერ კიდევ 1873 წელს იმოგზაურა საქართველოში არქიტექტურული ძეგლების შესწავლის მიზნით და ამ მოგზაურობის შედეგები ასახა თავის მონოგრაფიაში ძველი ქართული ხუროთმოძღვრების შესახებ. მეორედ ნ. კონდაკოვი, როგორც ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი, საიმპერატორო საარქეოლოგიო კომისიის წევრი, ქართული ეკლესია-მონასტრების განძის აღსაწერად ჩამოვიდა საქართველოში. იმ პერიოდში აშკარა საფრთხე ემუქრებოდა ქართული ოქრომჭედლობის ნიმუშებს, განსაკუთრებით, ტიხრული მინანქრის მედალიონებს, რომლითაც შემკული იყო ხატები. მინანქრის ხელოვნებამ X-XII საუკუნეებში ბიზანტიასა და საქართველოში განვითარების უმაღლეს დონეს მიაღწია. ასწლეულების ქარტახილებს გადარჩენილი ხელოვნების ნიმუშები უძვირფასეს განძს წარმოადგენდა. ამიტომაც ხდებოდა სხვადასხვა ხერხით მათი გატაცება, იძარცვებოდა ეკლესიები. ბოლო დროს კი, მუხანათური გეგმის თანახმად, რომელიც თბილისელმა ფოტოგრაფმა ვინმე საბინგუსმა შეიმუშავა, ხდებოდა ძველი ვერცხლის ხატების ახალი ხატებით შეცვლა. მინანქრით შემკული ხელოვნების შედევრების ნაცვლად ეკლესიებს უბრუნდებოდა მოსკოვის სახელოსნოებში დამზადებული ვერცხლის ნაკეთობანი. ნ. კონდაკოვის ინიციატივით, დაიწყო უძველესი ქართული ხატების აღწერა. ამ საქმეში აქტიურად მონაწილეობდა ქართველი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, რუსეთის საიმპერატორო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი დიმიტრი ბაქრაძე. ექსპედიციის

შედეგები აისახა ანგარიშში, რომელიც 1890 წელს დაისტამბა. გამოკვლევაში ქართული ოქრომჭედლობის ნიმუშების 82 ილუსტრაციაც დაიბეჭდა.

დღემდე რვა ათეულზე მეტ გამოჩენილ საზოგადო მოღვაწესა და სახელოვან მეცნიერს მიენიჭა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის წოდება, მათ შორის არიან:

1934:

ფელიქს დერელი - ფრანგი მიკრობიოლოგი

1966:

ჰანს ფოქტი - ნორვეგიელი ქართველოლოგი და ენათმეცნიერი
ანანიაშ ზაიანჩკოვსკი - პოლონელი აღმოსავლეთმცოდნე
დევიდ მარშალ ლანგი - ინგლისელი ქართველოლოგი

1969:

რენე ლაფონი - ფრანგი ენათმეცნიერი, ქართველოლოგი

1984:

ფრანც ბოლკი - გერმანელი მედიკოსი

1991:

გერტ ჰუმელი - გერმანელი თეოლოგი და გერმანისტი

1993:

იულიუს ასფალგი - გერმანელი ქართველოლოგი, აღმოსავლეთმცოდნე
ჰენრი ჰაარი - ინგლისელი ბიოლოგი
ჰოვარდ არონსონი - ამერიკელი ლინგვისტი, სლავისტი და ქართველოლოგი
გიუნტერ ჰოტცი - გერმანელი მათემატიკოსი

1994:

პეტრო კონონენკო - უკრაინელი ფილოლოგი
ჰუსამეთინ ჯინდორუქი - თურქეთის დიდი ეროვნული კრების თავმჯდომარე
ჯორჯ შულცი - ამერიკელი პოლიტიკოსი და საზოგადო მოღვაწე
ბუტროს ბუტროს გალი - გაეროს გენერალური მდივანი
ალექსანდრე სამარსკი - რუსი მათემატიკოსი

1995:

ჰერმან ალბეკი - გერმანელი ეკონომისტი
უვე ჰენტშელი - პოლანდიელი ფსიქოლოგი
პეტრე ულიანოვი - რუსი მათემატიკოსი
როლფ კნიპერი - გერმანელი იურისტი
ალი აქბარ ჰაშემი რაფსანჯანი - ირანის ისლამური რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ვახტანგ ჯობაძე - ამერიკელი ქართველოლოგი, ხელოვნებათმცოდნე
ნიკოლოზ სუვოროვი - რუსი ქიმიკოსი

ვლადიმერ კოტლიაკოვი - რუსი გეოგრაფი
დევიდ ადამსი - ამერიკელი ნეიროფიზიოლოგი
გეორგოს იაკოვუ - კვიპროსელი საზოგადო მოღვაწე და პოლიტიკოსი

1996:

სვეტლანა ჩერვონაია - რუსი ეთნოგრაფი და საზოგადო მოღვაწე
ჰეიდარ ალიევი - აზერბაიჯანის პრეზიდენტი
სთენლი ფიშერი - ამერიკელი ეკონომისტი
იური კუდრიაშოვი - რუსი ბიოლოგი
ჰორსტ ტურკი - გერმანელი ლიტერატურათმცოდნე, თეატრის ისტორიკოსი
ვერნერ კელერი - გერმანელი ლიტერატურათმცოდნე
არპად ბოგში - ამერიკელი იურისტი

1997:

ქეთრინ ვივიანი - ინგლისელი ქართველოლოგი
სულეიმან დემირელი - თურქეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი

1998:

გვი მარგველაშვილი - გერმანელი მწერალი
ოქან თაფანი - თურქი ბიზნესმენი
ჰანს დიტრიხ გენშერი - გერმანელი პოლიტიკოსი და საზოგადო მოღვაწე

1999:

ჯეიმს ჰედლი ბილინგტონი - ამერიკელი ისტორიკოსი, პოლიტოლოგი
ჰაროლდ კუნცი - გერმანელი ეკონომისტი
ზბიგნევ ბუეზინსკი - ამერიკელი პოლიტოლოგი
დიმიტრი შირკოვი - რუსი ფიზიკოსი

2000:

კოიშირო მაცურა - იუნესკოს გენერალური დირექტორი
გოტფრიდ ბაშკე - გერმანელი ქიმიკოსი

2003:

ილია მეორე - სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი
ედუარდ შევარდნაძე - საქართველოს პრეზიდენტი

2006:

ვაირა ვიკე-ფრეიბერგა - ლატვიის პრეზიდენტი
გორან პერსონი - შვედეთის პრემიერ-მინისტრი
პიტერ კემბელი - ინგლისი ბიოქიმიკოსი
გუნთერ ტოიბნერი - გერმანელი იურისტი
კარლ ვალტერ იაუხი - გერმანელი მედიკოსი
რუდოლფ ჰოპენფელნერი - გერმანელი მედიკოსი
დანიელ ჰენლი - ამერიკელი მედიკოსი
ვერნერ ჰაკე - გერმანელი მედიკოსი
შტეფან მიულერი - გერმანელი მედიკოსი

2007:

ლეს კაჩინსკი - პოლონეთის პრეზიდენტი
ტომას ჰენდრიკ ილვესი - ესტონეთის პრეზიდენტი

იან ბრაუნი - პოლონელი ქართველოლოგი
კლაუდიო დეზიაზი - იტალიელი საზოგადო მოღვაწე
კარლ ალექსანდრე მიულერი - შვეიცარიელი ფიზიკოსი
მუჰადინ კულახოვი - რუსი კავკასიოლოგი
დიტერ უმბახი - გერმანელი იურისტი
იოანეს გეორგ ბედნორცი - შვეიცარიელი ფიზიკოსი
ჟან-რობერტ პიტი - სორბონის უნივერსიტეტის რექტორი

2008:

იოხენ ციმერმანი - გერმანელი ეკონომისტი
ვიქტორ იუშენკო - უკრაინის პრეზიდენტი
იოლანდა მარშევი - შვეიცარიელი ქართველოლოგი
ილჰამ ალიევი - აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრეზიდენტი
სერჟ სარგსიანი - სომხეთის პრეზიდენტი 2009:
პიტერ ჰებერლე - ბაიროითის უნივერსიტეტის პროფესორი
ვოლფგანგ აულიცკი - ზალცბურგის სამედიცინო ინსტიტუტის პროფესორი
ბერნდ შუნემანი - მიუნხენის უნივერსიტეტის პროფესორი
ვინფრიდ ბოედერი - გერმანელი ქართველოლოგი
ბერნარ უტიე - ფრანგი ქართველოლოგი
იოსტ გიპერტი - გერმანელი ქართველოლოგი
ვოლფგანგ ჰერმანი - მიუნხენის ტექნიკური უნივერსიტეტის პრეზიდენტი, პროფესორი

2010:

თამარ მამისთვალავ-კეზერაშვილი - ისრაელის ქართულენოვან მწერალთა და
ლიტერატორთა კავშირის თავმჯდომარე
ბოგდან ბოიარსკი - პოლონელი პროფესორი
ჰანს შტროერი - გერმანელი პროფესორი
პაოლო დელ ბიანკო - იტალიელი ქველმოქმედი
კლაუს ჰიპი - გერმანელი პროფესორი
პიტერ ზომერმანი - შპაიერის ადმინისტრაციულ მეცნიერებათა უნივერსიტეტის
პრორექტორი
ანგელიკა ნუსბერგერი - კიოლნის უნივერსიტეტის პრორექტორი, პროფესორი
ფრენკ დაგლას ფერისი - პალიატიური მედიცინის ინსტიტუტის საერთაშორისო
პროგრამების ხელმძღვანელი
მაქსიმილიან რაიზერი - ევროპის რადიოლოგიის ასოციაციის პრეზიდენტი,
მიუნხენის უნივერსიტეტის კლინიკური რადიოლოგიის მიმართულების
ხელმძღვანელი, მიუნხენის უნივერსიტეტის სისხლძარღვთა ცენტრის
თავმჯდომარე
ჯეფრი გედმინი - რადიო „თავისუფალი ევროპის“ პრეზიდენტი
კლაუს ჰოპტი - გერმანელი პროფესორი

THE FIRST HONORARY DOCTOR

‘Nikodim Kondakov was the man who explored the Georgian art with an eye of a true scientist, and who made an enormous contribution to its study.’

Giorgi Chubinashvili

The newly founded Tbilisi University elected the first honorary doctor in the very first semester on March 15, 1918. The Professors’ Board awarded an outstanding Russian scientist Nilodim Kondakov the title of Honorary Member of the University (1844-1925).

N. Kondakov was a famous Professor of Arts, whose interest lay in the study of Byzantine monuments. Kondakov was a graduate of Moscow University and Academician of Petersburg Academy of Sciences. He delivered lectures in Odessa, Novorosyisk, Petersburg and Prague Universities.

N. Kondakov made his first trip to Georgia in 1873, with an intention to study Georgian architectural monuments. The results of his expedition were described in his monograph on old architectural monuments of Georgia. For the second time he arrived in Georgia as a real State Advisor and a member of the Imperial Archaeological Commission, in order to make an inventory of the treasures kept in Georgian churches and monasteries. At that time there existed a direct threat to the objects of Georgian goldsmithery, the icons adorned with cloisonné medallions were under particular menace. The art of Cloisonné reached its peak in X-XII centuries in Byzantium and Georgia. The artifacts, having survived through the turbulent centuries, represented a true treasure and their theft was realised in different ways. The churches were constantly burglarised and, in accordance with the treacherous plan elaborated by the photographer Sibingus residing in Tbilisi, the silver icons were replaced by the new ones.

Instead of the icons adorned with the cloisonné, the icons made in Moscow workshops were returned to the Georgian Churches. On the initiative of N. Kondakov an inventory of the old Georgian icons began.

Dimitri Bakradze, a Georgian scientist and statesman, a correspondent member of the Imperial Academy, actively participated in the expedition. The account of the expedition results was printed and published in 1890. The illustrations of 82 pieces of Georgian goldsmithery were also presented.

ესტონეთის პრეზიდენტისთვის საპატიო
დოქტორის წოდების მინიჭება (2007 წ.)

President of the Republic of Estonia is being awarded
Tbilisi State University Honorary Doctoral Degree (2007)

So far, more than eighty outstanding public figures and noted scientists have been awarded Tbilisi State University Honorary Doctoral Degrees, among them are:

1934:

Felix Darrell - French Microbiologist

1966:

Hans Vogt - Norwegian Kartvelologist, Linguist

Ananias Zajaczkowski - Polish Orientalist

David Marshall Lang - English Kartvelologist

1969:

René Lafon - French Linguist, Kartvelologist

1984:

Franz Bolk - German Physician

1991:

Gerd Hummel - German Theologian and Germanist

1993:

Julius Asfalg - German Kartvelologist, Orientalist

Henry Haar - English Biochemist

Howard Aronson - American Linguist, Slavist, Kartvelologist

Günter Hotz - German Mathematician

1994:

Petro Kanonenko - Ukrainian Philologist

Husamettin Cindoruk - Chairman of the Turkish Grand National Assembly

George Shultz - American Politician and Public Figure

Boutros Boutros-Ghali - Secretary-General of the United Nations

Aleksandr Samarski - Russian Mathematician

1995:

Herman Albec - German Economist
Uve Hantschel - Dutch Psychologist
Petr Ulyanov - Russian Mathematician
Rolph Knipper - German Lawyer
Ali Akbar Hashemi Rafsanjani - President of the Islamic Republic of Iran
Vakhtang Jobadze - American Kartvelologist, Art Historian
Nikolai Suvorov - Russian Chemist
Vladimir Kotliakov - Russian Geographer
David Adams - American Neurophysiologist, Founder of Neuroethology
Georgias Iakovu - Greek, Cypriot, Public Figure and Politician

1996:

Svetlana Chervonnaia - Russian Ethnographer and Public Figure
Heydar Aliyev - President of Azerbaijan
Stanley Fischer - American Economist
Iuri Kudriashov - Russian Biologist
Horst Turk - German Literary Critic, Theatre Historian
Verner Keller - German Literary Critic
Árpád Bogsch - American Lawyer

1997:

Katharine Vivian - English Kartvelologist
Suleyman Demirelle - President of the Republic of Turkey

1998:

Givi Margvelashvili - German Writer
Ikan Tafarn - Turkish Businessman
Hans-Dietrich Genscher - German Politician and Public Figure

1999:

James Hadley Billington - American Historian, Political Scientist
Harold Kuntz - German Economist
Zbigniew Brzezinski - American Political Scientist
Dimitri Shirkov - Russian Physicist

2000:

Koishiro Matsura - UNESCO Director General
Gottfried Baschke - German Chemist

2003:

Ilia II - Catholicos-Patriarch of all Georgia
Eduard Shevardnadze - President of Georgia

2006:

Vaira Vike-Freiberga - President of the Republic of Latvia
Göran Persson - Prime Minister of Sweden
Peter Campbell - English Biochemist
Gunther Teubner - German Lawyer

Karl-Walter Jauch - German Physician
Rudolph Hohenfellner - German Physician
Daniel Hanley - American Physician
Werner Hacke - German Physician
Stefan Müller - German Physician

2007:

Lech Kaczynski - President of Poland.
Toomas Hendrik Ilvese - President of the Republic of Estonia
Ian Braun - Polish Kartvelologist
Claudio De Biasi - Italian Public Figure
Karl Alexander Muller - Swiss Physicist
Muhaddin kulakhov - Russian Caucasiologist
Dieter Umbach - German Lawyer
Johannes Georg Bednorz - Swiss Physicist
Jean Robert Pitte - President of Sorbonne University

2008:

Johen Zimmermann - German Economist
Victor Yushchenko - President of Ukraine
Iolanda Marshev - Swiss Kartvelologist
Ilham Alyev - President of Azerbaijan
Serzh A. Sargsyan - President of Armenia

2009:

Peter Häberle –University of Bayreuth, Professor
Wolfgang Aulitzky - Director of Salzburg Medical Institute, Professor
Bernd Schunemann - University of Munich, Professor
Winfried Boeder - German Kartvelologist
Bernard Outtier - French Kartvelologist
Jost Gippert - German Kartvelologist
Wolfgang Herrmann – President of the Technical University of Munich, Professor

2010:

Tamar Mamistvalov-Kezerashvili – Chairman of Israeli Union of Georgian-speaking Writers and Literary Men
Bogdan Bojarski – Polish Professor
Hans Ströer – German Professor
Paolo del Bianco – Italian Benefactor
Klaus Hipp – German Professor
Peter Sommerman –University of Administrative Sciences Speyer, Vice-Rector
Angelica Nussberger – Vice-Rector of the University of Cologne, Professor
Frank D. Ferris - Medical Director of Palliative Care Standards & Outcome Measures
Maximilian Reiser - Dean of the Medical Faculty of the Munich University, President of ECR
Jeffrey Gedmin - the President of Radio Free Europe/Radio Liberty
Klaus Hopt - German Professor

დამსახურებული პროფესორებისთვის საპატიო წოდების მინიჭების ტრადიციას საფუძველი უნივერსიტეტის დაარსებიდანვე ჩაეყარა. პირველი დამსახურებული პროფესორი ალექსანდრე ცაგარელი (1920 წ.) იყო.

ალექსანდრე ცაგარელმა (1844-1929) განათლება პეტერბურგის, მიუნხენის, ტიუბინგენის და ვენის უნივერსიტეტებში მიიღო. 1871 წლიდან ხელმძღვანელობდა პეტერბურგის უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრას, რომლის მნიშვნელობა განუზომელი იყო ქართული კულტურის, მეცნიერების, ქართველოლოგიის განვითარების თვალსაზრისით.

ქართულ სიძველეთა მოსაძიებლად და შესასწავლად ქართველ მეცნიერთაგან პირველმა ალექსანდრე ცაგარელმა იმოგზაურა ახლო აღმოსავლეთში, სადაც მიაკვლია, აღწერა და შეისწავლა ქართული ხელნაწერები, დაამზადებინა ფრესკების პირები.

ალექსანდრე ცაგარელი 1920 წლიდან სიცოცხლის ბოლომდე ემსახურა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

1926 წლის 26 იანვარს, 30-წლიანი პედაგოგიური მოღვაწეობის გამო, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დამსახურებული პროფესორის წოდება პაპიროლოგიის ერთ-ერთ ფუძემდებელს, ქართული კლასიკური ფილოლოგიის სკოლის მესაძირკვლეს გრიგოლ წერეთელს (1870-1938) მიენიჭა.

გრიგოლ წერეთელი სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტის დამთავრების შემდგომ ასწავლიდა პეტერბურგის არქეოლოგიის ინსტიტუტსა და ბერლინის უნივერსიტეტში. 1905 წელს, სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტში კლასიკური ფილოლოგიის დოქტორის ხარისხი მოიპოვა და მოღვაწეობა განაგრძო იურევის უნივერსიტეტში პროფესორისა და კათედრის გამგის, ხოლო მოგვიანებით – სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტის კლასიკური ფილოლოგიის განყოფილების ხელმძღვანელისა და პროფესორის თანამდებობაზე.

გრიგოლ წერეთელი არჩეული იყო რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, გერმანიის პაპიროლოგთა საზოგადოებისა და ბერლინის არქეოლოგიის ინსტიტუტის (1927 წ.) საპატიო წევრად. 1919 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭომ იგი ბერძნული ენისა და ლიტერატურის კათედრის პროფესორად დაამტკიცა. გრიგოლ წერეთელი სიცოცხლის ბოლომდე უძღვებოდა ამ კათედრას. 1923–1931 წლებში ხელმძღვანელობდა უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკას.

სახელგანთქმული მეცნიერი საბჭოთა რეპრესიებმა შეინირა...

რეფორმის შემდგომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა აღადგინა დამსახურებული პროფესორის წოდების მინიჭების ტრადიცია.
65 წელს მიღწეულ ყველა სრულ პროფესორს ენიჭება ემერიტუსის წოდება.

თსუ ემერიტუსეპი:

ციური ახვლედიანი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
დავით გორდეზიანი, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი
ლილი გოქსაძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
რუსუდან ენუქიძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
თამაზ ვაშაყმაძე, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორი
რევაზ ზარიძე, ფიზიკა-მათემატიკურ მეცნიერებათა დოქტორი
გურამ ლორთქიფანიძე, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი
მურთაზ მალრაძე, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი
დამანა მელიქიშვილი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
ირინე მელიქიშვილი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
ნანა ფურცელაძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
ნათელა ჭოხონელიძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი

HONORARY PROFESSORS AND EMERITI

The tradition to bestow an honorary title to reputable professors was established on the foundation of the university. The first Honorary Professor was Aleksandre Tsagareli (1920).

He was educated in Petersburg, Munich, Tübingen and Vienna universities. Since 1871, he was Petersburg University Georgian Language Chair, the importance of which was immense for the development of Georgian culture, science and Kartvelology.

Aleksandre Tsagareli was the first Georgian Scientist to travel to the Near East in order to obtain and study Georgian antiquities, where he discovered, listed and investigated Georgian manuscripts and had the copies of frescoes made.

From 1920 to the end of his life, Aleksandre Tsagareli served Tbilisi State University

On 26 January 1926, after 30 years of pedagogic activity, one of the founders of Papyrology and the Georgian school of Classical Philology Grigol Tsereteli (1870-1938) was honoured with the title of Honorary Professor.

After graduating from Saint Petersburg University, Grigol Tsereteli taught at St. Petersburg Archaeological Institute and at Berlin University. In 1905, after obtaining the degree of Doctor of Classical Philology at Saint Petersburg University, he continued his activities as a Professor and Chair at Iurev University, and later as Head of Classical Philology department and Professor at Saint Petersburg University.

Grigol Tsereteli was elected as Correspondent Member of St. Petersburg Academy of Sciences and as Honorary member of German Society of Papyrologists and Berlin Archaeological Institute (1927).

In 1919, The Professors' Board of Tbilisi State University appointed him Professor of Greek Language and Literature Chair. Grigol Tsereteli headed the Chair until the end of his life. In 1923-1931, he was in charge of the university scientific library.

The eminent professor became a victim of Soviet repressions.

After the reform, Tbilisi State University restored the tradition of awarding the title of honoured professors. Every Full Professor who has reached 65 is awarded the status of Professor Emeritus.

TSU EMERITI:

Tsiuri Akhvlediani, Doctor of Philology

Davit Gordeziani, Doctor of Physical and Mathematical Sciences

Lili Goksadze, Doctor of Philology

Rusudan Enukidze, Doctor of Philology

Tamaz Vashakmadze, Doctor of Physical and Mathematical Sciences

Revaz Zaridze, Doctor of Physical and Mathematical Sciences

Guram Lortkipanidze, Doctor of Historical Sciences

Murtaz Maghradze, Doctor of Economic Sciences

Damana Melikishvili, Doctor of Philology

Irine Melikishvili, Doctor of Philology

Nana Purtseladze, Doctor of Philology

Natela Chokhanelidze, Doctor of Philology

“ყოველი ერის მეცნიერებას მსოფლიო გონებრივ მოქმედებისათვის იმდენად აქვს მნიშვნელობა, რამდენადაც იგი საერთო კაცობრიობის სალაროში საკუთარ წვლილს შეიტანს და თავისებურობას გამოიჩინს...”

ივ. ჯავახიშვილი

უნივერსიტეტი დაარსებიდანვე ქართული მეცნიერების განვითარების უმთავრეს ცენტრად იქცა. აქ გადმოინაცვლეს პეტერბურგის ცნობილმა ქართველოლოგიურმა და კავკასიოლოგიურმა სკოლებმა და განვითარების არნახულ სიმაღლეს მიაღწიეს. წლების განმავლობაში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შეიქმნა და განვითარდა საქვეყნოდ აღიარებული სამეცნიერო სკოლები: ფსიქოლოგიის (დimitრი უზნაძე), ფიზიოლოგიის (ივანე ბერიტაშვილი), მათემატიკის (ანდრია რაზმაძე, ნიკოლოზ მუსხელიშვილი, ილია ვეკუა, ვიქტორ კუპრაძე, ანდრო ბინაძე), ქართული ისტორიოგრაფიის (ივანე ჯავახიშვილი), ლიტერატურათმცოდნეობის (კორნელი კეკელიძე), ქართული ფილოსოფიის (შალვა ნუცუბიძე), ხელოვნებათმცოდნეობის (გიორგი ჩუბინაშვილი), ქართული და კავკასიური ენათმეცნიერების (აკაკი შანიძე, გიორგი ახვლედიანი, არნოლდ ჩიქობავა), აღმოსავლური და კლასიკური ფილოლოგიის (გრიგოლ წერეთელი, სიმონ ყაუხჩიშვილი, გიორგი წერეთელი).

1941 წელს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დამფუძნებელთა აბსოლუტური უმრავლესობა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორები იყვნენ.

სამეცნიერო კვლევები დღესაც პრიორიტეტულია უნივერსიტეტისთვის. გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტში თეორიული შედეგების საფუძველზე მიმდინარეობს

ბუნების მოვლენებისა და სხვადასხვა წამოჭრილი ამოცანის მათემატიკური მოდელირება და რიცხვითი რეალიზაცია კომპიუტერული ტექნიკის გამოყენებით. მაღალი ენერგიების ფიზიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო მუშაობის ძირითადი მიმართულებებია მაღალი ენერგიების არეში ნუკლონებისა და ბირთვებთან ელემენტარული ნაწილაკების ურთიერთქმედების ექსპერიმენტული კვლევა, ამაჩქარებელზე მიღებული ინფორმაციის დამუშავების ახალი სისტემების შექმნა, თეორიული ძიებანი ველის კვანტური თეორიის, ელემენტარული ნაწილაკებისა და ატომბირთვის ფიზიკაში.

თბილისის უნივერსიტეტი ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა განვითარების ავტორიტეტული ცენტრია. სისტემატური ხასიათი აქვს უნივერსიტეტელ ქართველოლოგთა ლექციებს საზღვარგარეთის საგანმანათლებლო დაწესებულებებში და მათ მონაწილეობას საერთაშორისო სიმპოზიუმებში.

1978 წლიდან ქ. იენაში გერმანულ ენაზე ყოველწლიურად გამოდის თბილისისა და იენის უნივერსიტეტების ერთობლივი სამეცნიერო ჟურნალი „გეორგია“.

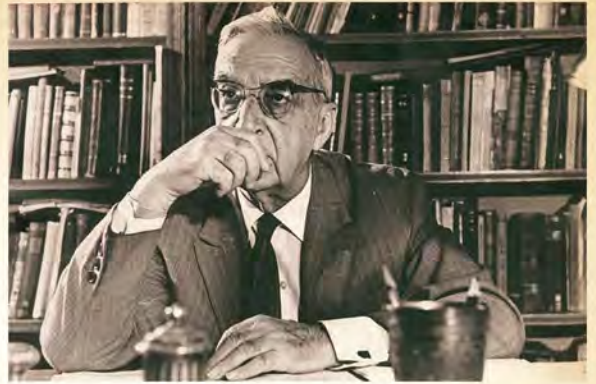
არაერთ საერთაშორისო მასშტაბის სამეცნიერო კონფერენციასა თუ სიმპოზიუმს უმასპინძლა თბილისის უნივერსიტეტმა. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ფსიქოლოგთა საერთაშორისო კონფერენციები (1979 წ., 1986 წ.), ქართული ხელოვნების სიმპოზიუმები (II — 1977 წ., IV — 1983 წ., VI — 1989 წ.), საერთაშორისო კონფერენციები გერმანული ლიტერატურის საკითხებზე ((1983 წ., 1989 წ.), კლასიკური ფილოლოგიის საკითხებზე (1969 წ., 1975 წ., 1980 წ., 1990 წ., 1995 წ., 1996 წ.), რელიგიისა და ეთიკის საკითხებზე (1990 წ.), კერძო სამართლის საკითხებზე (1985 წ.), საქართველოში სამართლის რეფორმის საკითხებზე (1995 წ.), კავკასიაში დემოკრატიზაციის პრობლემებზე (1995 წ.), მსოფლიო ისტორიის კონტექსტში კავკასიის საკითხებზე (1996 წ.), ელინისტიკა საუკუნ-

გ. ხარატიშვილი, ი. მეგრელიძე, ა. ცხაკაია,
მ. ხუბუა, ს. ჟღენტა, გ. წერეთელი,
შ. ძიდიგური, გ. ხაჭალია, ი. ვეკუა, ვ. კუპრაძე,
ს. ჯიქია, ა. რუხაძე, დ. დოლიძე, 1932 წ.

G.Kharatishvili, I. Megrelidze, A. Ckhkaia, M. Khubua,
S. Jgenti, G. Tsereteli, S. Dzidziguri, G. Khajalia, I. Vekua,
V. Kupradze, S. Jikia, A. Rukhadze, D. Dolidze,
1932

ეთა მიჯნაზე (2000 წ.), ქართველოლო-
გიური სიმპოზიუმები (I -1987 წ., II
-1988 წ., III -1995 წ.), NATO-ს სამეც-
ნიერო პროექტების შესაფასებელი
კონფერენცია (2007 წ.), საერთა-
შორისო კონფერენციები „საქართ-
ველო და საფრანგეთი: ღვინის ორი
ცივილიზაცია“, „მაღალტემპერატუ-
რული ზეგამტარობა: ორიგინალური
კონცეფცია და ახალი შედეგები“,
„ფიზიკა მომავალ კოლაიდერებზე“,
„საქართველო და ევროპული სამყარო

– ფილოსოფიურ-კულტურული დიალოგი“, „არგონავტიკა და მსოფლიო კულტურა“,
კავკასიოლოგთა I საერთაშორისო კონგრესი „კავკასიური ცივილიზაცია მახლობელი
აღმოსავლეთის ლინგვო-კულტურულ კონტექსტში“ (2007).

სახელოვანი ტრადიციების გაგრძელება და მიღწეულის კიდევ უფრო განვითარება
არის დღეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საზრუნავი. უნივერსიტეტში პრი-
ორიტეტულია სასწავლო პროცესისა და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ინტეგრაც-
ცია. დიდი ძალისხმევა ხმარდება სტუდენტების კვლევით საქმიანობაში ჩართვასა და
სამეცნიერო სფეროში მათ გააქტიურებას, რაც სტუდენტების დაოსტატებასა და ახალი
იდეების გენერირებას უწყობს ხელს.

უნივერსიტეტში ფუნდამენტური, გამოყენებითი და ინოვაციური სამეცნიერო-
კვლევითი პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით, რეორგანიზაციის შედეგად ჩამოყ-
ალიბდა სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტი, რომლის ინი-
ციატივითა და ხელშეწყობით, ბოლო წლებში არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი

განხორციელდა, ჩატარდა სამეცნიერო კონ-
ფერენციები, მოწვეულ იქნა საზღვარგარეთის
უნივერსიტეტებსა და სამეცნიერო ცენტრებში
მოღვაწე თანამემამულეები და უცხოელი მეც-
ნიერები საჯარო ლექცია-სემინარების ჩასა-
ტარებლად. ხორციელდება პროგრამა “საბავშვო
უნივერსიტეტი”.

პერიოდულად მიმდინარეობს სახელმწიფო
სამეცნიერო და საერთაშორისო ფონდების
(GRDF/CRDF, USTC, NATO, ISTC, SNF, TEMPUS
და სხვა) საგრანტო კონკურსების პირობე-
ბის გაცნობა, ინფორმაციის გავრცელება; სა-
კონკურსოდ წარსადგენი პროექტების წინას-

წარი მონიტორინგი, აღრიცხვა და საჭიროებისამებრ კონსულტაციების გაწევა.

სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის ინიციატივით, პერმა-
ნენტულად ხორციელდება “Nova-Science”-ის მიერ გამოცემული წიგნების ფაკულტეტე-
ბის ბიბლიოთეკებში შემოტანა. ხელმისაწვდომი გახდა სხვადასხვა ელექტრონული ბიბ-
ლიოთეკის ბაზით სარგებლობა მეცნიერების გარკვეულ დარგებში.

‘The science of any nation bears immense importance for the world’s intellectual creativity, as far as it makes its own contribution into the common pouch of mankind showing its uniqueness...’

Ivane Javakhishvili

SCIENTIFIC RESEARCH

ბიძინა რამიშვილი,
მოსე გოგიბერიძე,
მიხეილ ხუნდაძე

Bidzina Ramishvili, Mose
Gogiberidze, Mikheil
Khundadze

Tbilisi University became the major centre for the development of Georgian science. Famous Petersburg schools of Kartvelology and Caucasiology moved to Tbilisi, reaching unparalleled heights of development. Throughout the years Tbilisi State University gave rise to and supported the development of world famous scientific schools. Among them are the schools of: Psychology (Dimitri Uznadze), Physiology (Ivane Beritashvili), Mathematics (Andria Razmadze, Nikoloz Muskhelishvili, Ilia Vekua, Viktor Kupradze, Andro Bitsadze), Georgian Historiography (Ivane Javakhishvili), Literary Studies (Korneli Kekelidze), Georgian Philosophy (Shalva Nutsubidze), Art Studies (Giorgi Chubinashvili), Georgian and Caucasian Linguistics (Akaki Shanidze, Giorgi Akhvlediani, Arnold Chikobava), Eastern and Classical Philology (Grigol Tsereteli, Simon Kaukhchishvili, Giorgi Tsereteli).

In 1941, absolute majority of the founders of Georgian Academy of Sciences were the professors of Tbilisi State University.

Scientific studies remain an issue of priority for the University to this day. On the basis of theoretic results, the Institute of Applied Mathematics carries out mathematical modelling and digital realisation of the natural phenomena and other pressing issues employing computer technologies. The chief trends of the scientific activities conducted by the Institute of High-energy Physics are: experimental study of the interaction of nuclons and nuclei with the elementary particles; creation

of new systems for the study of the obtained information on the accelerator, theoretic studies in the Field Quantum Theory, Physics of Elementary Particles and Atom Nucleus.

Tbilisi University is an authoritative centre for the development of Humanities Sciences. Delivering lectures in different educational institutions abroad and participating in international symposiums, is a common practice for the University Kartvelologists.

The joint annual scientific magazine of Tbilisi and Jena Universities ‘Georgika’ has been published in German in Jena since 1978 (from 1991 Saarbrücken and Konstanz Universities also joined the publishers of ‘Georgika’).

Tbilisi University has hosted quite an impressive number of international conferences and symposiums. Particular importance should be attached to: psychologists’ international conferences (1979, 1986); symposiums on Georgian art (II - 1977, IV - 1983, VI - 1989); international conferences on the issues of - German Literature (1983, 1989), Classical Philology (1969, 1975, 1980, 1990, 1995, 1996), Religion and Ethics (1990), Private Law (1985), Legal Reforms in Georgia (1995), problems of democratisation in Caucasus (1995), issues of Caucasus within the context of the world history (1996), Hellenistics, on the verge of centuries (2000); Kartvelology symposiums (I – 1987, II – 1988, III – 1995); a conference estimating NATO scientific projects (2007); international conferences: ‘Georgia and France: the Two Wine Civilizations’, ‘High Temperature Super Conductivity: Original Concept and New Results’, ‘Physics of New Colliders’, ‘Georgia and the European World – Philosophic-Cultural Dialogue’, ‘Argonautics and the World Culture’, I international congress Of Caucasiologists ‘Caucasian Civilization within the Linguistic-Cultural context of the Middle East’ (2007).

The continuation of the deep-rooted traditions and further development of the achievements is a primary concern of Tbilisi State University today. The integration of educational process and scientific-research activity represents a priority for the University.

ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტები
და პროფესორები: (სხედან) მ. შანიძე,
ა. ბარამიძე, ვ. თოფურია ქ. სიხარულიძე,
ს. ყაუხჩიშვილი. 1944 წ.

The Philology Faculty students and professors:
(sitting) M. Shanidze, A. Baramidze, V. Topuria
K. Sikharulidze, S. Kauhchishvili
1944